

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठः
(वाक्य सहित)

षष्ठकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

---

Contents

6 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे षष्ठं
काण्डं 4

6.5 षष्ठकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं. 4

Version Notes

1st Version Number 0.0 dated 31 Oct 2019

2nd and Current Version Number 0.1 dated 31st March 2020

1. This Version replaces earlier version “0.0” dated 31st Oct 2019.
2. We have incorporated TS 6.5 Samhita Vaakya corrections only in this version.

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

6 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे षष्ठं काण्डं

6.5 षष्ठकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

TS 6.5.1.1

इन्द्रो॑ वृ॒त्राय॑ वज्रमु॒दयच्छ॑त् स वृ॒त्रो वज्रा॑दु॒द्यताद॑बिभे॒त् सोऽब्र॑वीन्मा
मे प्र हा॒रस्ति॑ वा इ॒दं मयि॑ वी॒र्यं॑ तत् ते प्र दा॒स्यामी॑ति॒ तस्मा॑ उ॒क्थ्यं॑
प्राय॑च्छत् तस्मै॑ द्वितीयमु॒दयच्छ॑त् सोऽब्र॑वीन्मा मे प्र हा॒रस्ति॑ वा इ॒दं
मयि॑ वी॒र्यं॑ तत् ते प्र दा॒स्यामी॑ति- [ ] 1

TS 6.5.1.1 - Padam

इन्द्रः॑ । वृ॒त्राय॑ । वज्रम्॑ । उ॒दिति॑ । अ॒यच्छ॑त् । सः । वृ॒त्रः । वज्रा॑त् ।
उ॒द्यतादि॑त्युत्-य॒तात् । अ॒बिभे॑त् । सः । अ॒ब्रवी॑त् । मा । मे । प्रेति॑ ।
हाः । अ॒स्ति॑ । वै । इ॒दम् । मयि॑ । वी॒र्यम्॑ । तत् । ते । प्रेति॑ ।
दा॒स्यामि॑ । इति॑ । तस्मै॑ । उ॒क्थ्यम्॑ । प्रेति॑ । अ॒यच्छ॑त् । तस्मै॑ ।
द्वितीयम्॑ । उ॒दिति॑ । अ॒यच्छ॑त् । सः । अ॒ब्रवी॑त् । मा । मे । प्रेति॑ ।

हाः । अस्ति । वै । इदम् । मयि । वीर्यम् । तत् । ते । प्रेति ।

दास्यामि । इति । 1 (50)

TS 6.5.1.2

तस्मा उक्थ्यमेव प्रायच्छत् तस्मै तृतीयमुदयच्छत् तं विष्णुरन्वतिष्ठत
जहीति सोऽब्रवीन्मा मे प्र हारस्ति वा इदं मयि वीर्यं तत् ते प्र
दास्यामीति तस्मा उक्थ्यमेव प्रायच्छत् तं निर्मायं भूतमहन् यज्ञो हि
तस्य मायाऽसीद्-यदुक्थ्यो गृह्यते इन्द्रियमेव- [ ] 2

TS 6.5.1.2 - Padam

तस्मै । उक्थ्यम् । एव । प्रेति । अयच्छत् । तस्मै । तृतीयम् ।
उदिति । अयच्छत् । तम् । विष्णुः । अन्विति । अतिष्ठत । जहि ।
इति । सः । अब्रवीत् । मा । मे । प्रेति । हाः । अस्ति । वै । इदम् ।
मयि । वीर्यम् । तत् । ते । प्रेति । दास्यामि । इति । तस्मै ।
उक्थ्यम् । एव । प्रेति । अयच्छत् । तम् । निर्मायमिति निः-मायम् ।
भूतम् । अहन् । यज्ञः । हि । तस्य । माया । आसीत् । यत् ।
उक्थ्यः । गृह्यते । इन्द्रियम् । एव । 2 (50)

TS 6.5.1.3

तद् वी॒र्यं॑ य॒ज॒मा॒नो॒ भ्रातृ॑व्यस्य वृ॒ङ्क्ते॑ इन्द्रा॒य त्वा बृ॒हद्-व॑ते वय॒स्वते॑
इत्याहेन्द्रा॒य हि स॑ तं प्राय॑च्छत् तस्मै॑ त्वा वि॒ष्णवे॑ त्वेत्या॒ह यदे॒व
वि॒ष्णु॒रन्व॑तिष्ठत ज॒हीति॑ तस्माद्-वि॒ष्णुम॑न्वाभजति त्रि॒र्निर्गृ॑ह्णाति त्रि॒र्हि
स तं तस्मै॑ प्राय॑च्छदेष ते योनिः पुन॑र्हविरसीत्या॒ह

पुनः॑पुन- [ ] 3

TS 6.5.1.3 - Padam

तत् । वी॒र्यम् । य॒ज॒मा॒नः । भ्रातृ॑व्यस्य । वृ॒ङ्क्ते॑ । इन्द्रा॒य । त्वा । बृ॒हद्व॑त्
इति॑ बृ॒हत् - व॑ते । वय॒स्वते॑ । इति॑ । आ॒ह । इन्द्रा॒य । हि । सः ।
तम् । प्रेति॑ । अय॑च्छत् । तस्मै॑ । त्वा । वि॒ष्णवे॑ । त्वा । इति॑ । आ॒ह ।
यत् । ए॒व । वि॒ष्णुः । अ॒न्व॑तिष्ठतेत्यनु - अतिष्ठत । ज॒हि । इति॑ ।
तस्मात् । वि॒ष्णुम् । अ॒न्वाभ॑जतीत्यनु - आभजति । त्रिः । निरिति॑ ।
गृ॒ह्णाति॑ । त्रिः । हि । सः । तम् । तस्मै॑ । प्रेति॑ । अय॑च्छत् । ए॒षः ।
ते । योनिः॑ । पुन॑र्हविरिति पुनः - ह॒विः । अ॒सि । इति॑ ।
आ॒ह । पुनः॑पुनरिति पुनः - पुनः । 3 (50)

TS 6.5.1.4

–ह्य॑स्मा–निर्गृ॑ह्णाति चक्षु॑र्वा ए॒तद्–य॒ज्ञस्य॑ यदु॒क्थ्य॑–स्तस्मा॑दु॒क्थ्य॑
हु॒तः सोमा॑ अ॒न्वाय॑न्ति तस्मा॑दा॒त्मा चक्षु॑रन्वेति तस्मा॑देकं य॑न्तं
ब॒हवोऽनु॑ यन्ति तस्मा॑देको ब॒हूनां॑ भ॒द्रो भ॑वति तस्मा॑देको ब॒ह्वीर्जा॑या
वि॒न्दते॑ यदि का॒मये॑ता–द॒ध्वर्यु॑–रा॒त्मानं॑ य॒ज्ञ य॑श॒सेना॑–र्प॑येय–
मि॒त्यन्तरा॑ऽहव॒नीयं॑ च ह॒विर्धा॑नं च तिष्ठ॒न्नव॑ नये– [ ] 4

TS 6.5.1.4 - Padam

हि । अ॒स्मात् । निर्गृ॑ह्णातीति॑ निः – गृ॒ह्णाति॑ । चक्षुः॑ । वै । ए॒तत् ।
य॒ज्ञस्य॑ । यत् । उ॒क्थ्यः॑ । तस्मा॑त् । उ॒क्थ्यम्॑ । हु॒तम् । सोमाः॑ ।
अ॒न्वाय॑न्तीत्यनु॑ – आ॒यन्ति॑ । तस्मा॑त् । आ॒त्मा । चक्षुः॑ । अ॒न्विति॑ ।
ए॒ति । तस्मा॑त् । ए॒कम् । य॒न्तम् । ब॒हवः॑ । अ॒न्विति॑ । य॒न्ति ।
तस्मा॑त् । ए॒कः । ब॒हूनाम्॑ । भ॒द्रः । भ॑वति । तस्मा॑त् । ए॒कः ।
ब॒ह्वीः । जा॒याः । वि॒न्दते॑ । यदि॑ । का॒मये॑त । अ॒ध्वर्युः॑ ।
आ॒त्मानम्॑ । य॒ज्ञय॑श॒सेनेति॑ य॒ज्ञ – य॒श॒सेन॑ । अ॒र्प॑येयम् । इति॑ ।

अ॒न्तरा॑ । आ॒ह॒व॒नी॒य॒मि॒त्या॑ – ह॒व॒नी॒य॒म् । च॒ । ह॒वि॒र्धा॒न॒मि॒ति॑
ह॒विः॑ – धा॒न॒म् । च॒ । ति॒ष्ठ॒न् । अ॒वे॒ति॑ । न॒ये॒त् । 4 (50)

TS 6.5.1.5

दा॒त्मा॒न॒मे॒व॑ य॒ज्ञ॒य॒श॒से॒ना॒र्प॒य॒ति॑ य॒दि॑ का॒म॒ये॒त॑ य॒ज॒मा॒नं॑
य॒ज्ञ॒ य॒श॒से॒ना॒र्प॒ये॒य॑ – मि॒त्य॒न्त॒रा॑ स॒दो॒ह॒वि॒र्धा॒ने॑ ति॒ष्ठ॒न्व॑
न॒ये॒द् – य॒ज॒मा॒न॒मे॒व॑ य॒ज्ञ॒य॒श॒से॒ना॒ – र्प॒य॒ति॑ य॒दि॑ का॒म॒ये॒त॑ स॒द॒स्यान्॑
य॒ज्ञ॒ य॒श॒से॒ना॒ – र्प॒ये॒य॒मि॒ति॑ स॒द॒ आ॒ल॒भ्या॑व॒ न॒ये॒थ् स॒द॒स्या॒ने॒व॑
य॒ज्ञ॒य॒श॒से॒ना॒र्प॒य॒ति॑ ॥ 5

TS 6.5.1.5 - Padam

आ॒त्मा॒न॒म् । ए॒व॑ । य॒ज्ञ॒य॒श॒से॒ने॒ति॑ य॒ज्ञ॒ – य॒श॒से॒न॑ । अ॒र्प॒य॒ति॑ । य॒दि॑ ।
का॒म॒ये॒त॑ । य॒ज॒मा॒न॒म् । य॒ज्ञ॒य॒श॒से॒ने॒ति॑ य॒ज्ञ॒ – य॒श॒से॒न॑ । अ॒र्प॒ये॒य॒म् ।
इ॒ति॑ । अ॒न्त॒रा॑ । स॒दो॒ह॒वि॒र्धा॒ने॑ इ॒ति॑ स॒दः॑ – ह॒वि॒र्धा॒ने॑ । ति॒ष्ठ॒न् ।
अ॒वे॒ति॑ । न॒ये॒त् । य॒ज॒मा॒न॒म् । ए॒व॑ । य॒ज्ञ॒य॒श॒से॒ने॒ति॑ य॒ज्ञ॒ – य॒श॒से॒न॑ ।
अ॒र्प॒य॒ति॑ । य॒दि॑ । का॒म॒ये॒त॑ । स॒द॒स्यान्॑ ।
य॒ज्ञ॒य॒श॒से॒ने॒ति॑ य॒ज्ञ॒ – य॒श॒से॒न॑ । अ॒र्प॒ये॒य॒म् । इ॒ति॑ । स॒दः॑ ।

आ॒ल॒भ्ये॒त्या॑ – ल॒भ्य॑ । अ॒वे॒ति॑ । न॒ये॒त् । स॒द॒स्यान् । ए॒व ।

य॒ज्ञ॒य॒श॒से॒ने॒ति॑ य॒ज्ञ – य॒श॒से॒न॑ । अ॒र्प॒य॒ति॑ ॥ 5 (33)

(इ॒ती॑ – द्रि॒य॒मे॒व – पु॒नः॑ पु॒न – न॒ये॒त् – त्रय॑स्त्रि॒ंश॒च्च) (A1)

TS 6.5.2.1

आ॒यु॒र्वा ए॒तद्-य॒ज्ञ॒स्य॑ यद् ध्रु॒व उ॒त्त॒मो॑ ग॒र्हाणां॑ गृ॒ह्यते॑ तस्मा॒दायुः॑
प्रा॒णा॒नामु॒त्त॒मं मू॒र्धा॒नं दि॒वो अ॒रतिं॑ पृ॒थि॒व्या इ॒त्याह॑ मू॒र्धा॒न॒मे॒वैनं॑
स॒मा॒ना॒नां॑ क॒रो॒ति वै॒श्वान॑र॒मृ॒ताय॑ जा॒त॒म॒ग्नि॒मि॒त्याह॑ वै॒श्वान॑रं हि
दे॒व॒तया॑ऽऽयु॒रु॒भय॑तो वै॒श्वान॑रो गृ॒ह्यते॑ तस्मा॒दु॒भय॑तः प्रा॒णा अ॒धस्ता॑-
च्चो॒परि॑ष्टा-च्चा॒दि॒र्ध॒नोऽन्ये॑ ग॒र्हा गृ॒ह्यन्ते॑ऽर्ध्नी ध्रु॒वस्तस्मा॑- [ ] 6

TS 6.5.2.1 - Padam

आ॒युः । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञ॒स्य॑ । यत् । ध्रु॒वः । उ॒त्त॒म इ॒त्युत् – त॒मः ।
ग॒र्हाणा॑म् । गृ॒ह्य॒ते॑ । तस्मा॑त् । आ॒युः । प्रा॒णा॒नामि॒ति प्र – अ॒ना॒नाम् ।
उ॒त्त॒ममि॒त्युत्-त॒मम् । मू॒र्धा॒नम् । दि॒वः । अ॒रति॑म् । पृ॒थि॒व्याः । इति॑ ।
आ॒ह । मू॒र्धा॒नम् । ए॒व । ए॒नम् । स॒मा॒ना॒नाम् । क॒रो॒ति । वै॒श्वान॑रम् ।
ऋ॒ताय॑ । जा॒तम् । अ॒ग्नि॑म् । इति॑ । आ॒ह । वै॒श्वान॑रम् । हि । दे॒व॒तया॑ ।

आ॒युः॑ । उ॒भय॑तो॒वैश्वान॑र इत्यु॒भय॑तः – वै॒श्वान॑रः । गृ॒ह्यते॑ । तस्मा॑त् ।
 उ॒भय॑तः । प्रा॒णा इति॑ प्र – अ॒नाः । अ॒धस्ता॑त् । च । उ॒परि॑ष्ठात् । च ।
 अ॒दि॒र्ध॒नः॑ । अ॒न्ये । ग्र॒हाः । गृ॒ह्यन्ते॑ । अ॒र्द्धी॑ । ध्रु॒वः ।
 तस्मा॑त् । 6 (50)

TS 6.5.2.2

–द॒र्ध्व॒वाङ् प्रा॒णोऽन्ये॑षां प्रा॒णाना॑मु॒पोप्ते॑ऽन्ये ग्र॒हाः सा॒द्यन्ते॑ऽनु॒पोप्ते॑
 ध्रु॒वस्तस्मा॑–द॒स्थना॑न्याः प्र॒जाः प्र॒ति॒तिष्ठ॑न्ति मा॒ऽसे॒नान्या॑ अ॒सुरा॑ वा
 उ॒त्तर॑तः पृ॒थि॒वीं प॒र्याचि॑कीर्षन् तां दे॒वा ध्रु॒वेणा॑दृ॒हन् तद् ध्रु॒वस्य॑
 ध्रु॒वत्वं य॑द् ध्रु॒व उ॒त्तर॑तः सा॒द्यते॑ धृ॒त्या आ॒युर्वा ए॒तद्–य॒ज्ञस्य॑
 यद् ध्रु॒व आ॒त्मा हो॒ता यद्धो॑तृच॒मसे॑ ध्रु॒व–म॒वन॑य॒त्यात्म॑न्ने॒व

य॒ज्ञस्या– [ ] 7

TS 6.5.2.2 - Padam

अ॒दि॒र्ध॒ । अ॒वाङ् । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । अ॒न्ये॑षा॒म् । प्रा॒णा॒ना॒मि॒ति॑
 प्र – अ॒ना॒ना॒म् । उ॒पो॒प्त इत्यु॑प – उ॒प्ते । अ॒न्ये । ग्र॒हाः । सा॒द्यन्ते॑ ।
 अ॒नु॒पो॒प्त इत्यु॑नुप – उ॒प्ते । ध्रु॒वः । तस्मा॑त् । अ॒स्थ॒ना । अ॒न्याः ।

प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । प्र॒ति॒ति॒ष्ठन्तीति॑ प्रति – तिष्ठन्ति । मा॒॒सेन॑ ।
 अ॒न्याः । अ॒सुराः । वै । उ॒त्तर॑त इत्युत् – त॒रतः॑ । पृ॒थि॒वीम् ।
 पर्या॑चि॒कीर्ष॒न्निति॑ परि – आचि॑कीर्षन् । ताम् । दे॒वाः । ध्रु॒वेण॑ ।
 अ॒दृ॒हन् । तत् । ध्रु॒वस्य॑ । ध्रु॒वत्व॑मिति॑ ध्रुव – त्वम् । यत् । ध्रु॒वः ।
 उ॒त्तर॑त इत्युत् – त॒रतः॑ । सा॒द्यते॑ । धृ॒त्यै॑ । आ॒युः । वै । ए॒तत् ।
 य॒ज्ञस्य॑ । यत् । ध्रु॒वः । आ॒त्मा । हो॒ता॑ । यत् । हो॒तृ॒च॒मस॑
 इति॑ हो॒तृ – च॒मसे॑ । ध्रु॒वम् । अ॒व॒न॒य॒तीत्य॑व – न॒यति॑ । आ॒त्मन् ।
 ए॒व । य॒ज्ञस्य॑ । 7 (50)

TS 6.5.2.3

–यु॒र्दधा॑ति पु॒रस्ता॑दु॒क्थस्या॑व॒नीय॑ इत्याहुः पु॒रस्ता॑द्ध्य॒यायु॑षो भु॒ङ्क्ते
 म॒द्ध्यतो॑ऽव॒नीय॑ इत्याहुर्म॒द्ध्यमे॑न ह्यायुषो भु॒ङ्क्ते उ॒त्तरा॑र्धेऽव॒नीय॑
 इत्याहु॒रुत्त॑मे॒न ह्यायु॑षो भु॒ङ्क्ते वै॒श्वदे॒व्यामृ॑चि श॒स्यमा॑नायाम॒व न॒यति॑
 वै॒श्वदे॒व्यो वै प्र॒जाः प्र॒जास्वे॒वाऽऽ*यु॒र्दधा॑ति ॥ 8

TS 6.5.2.3 - Padam

आयुः॑ । द॒धा॒ति॑ । पु॒रस्ता॑त् । उ॒क्थ॑स्य । अ॒वनी॑य इत्य॒व – नी॒यः॑ ।
इति॑ । आ॒हुः॑ । पु॒रस्ता॑त् । हि॑ । आ॒युषः॑ । भु॒ङ्क्ते॑ । म॒द्ध्य॒तः॑ ।
अ॒वनी॑य इत्य॒व – नी॒यः॑ । इति॑ । आ॒हुः॑ । म॒द्ध्य॒मेन॑ । हि॑ ।
आ॒युषः॑ । भु॒ङ्क्ते॑ । उ॒त्तरा॑र्ध इत्यु॒त्तर – अ॒र्धे॑ ।
अ॒वनी॑य इत्य॒व – नी॒यः॑ । इति॑ । आ॒हुः॑ । उ॒त्तमे॑नेत्यु॒त् – त॒मेन॑ ।
हि॑ । आ॒युषः॑ । भु॒ङ्क्ते॑ । वै॒श्वदे॒व्यामि॑ति वै॒श्व – दे॒व्याम् । ऋ॒चि॑ ।
श॒स्यमा॑नायाम् । अ॒वेति॑ । न॒यति॑ ।
वै॒श्वदे॒व्य इति॑ वै॒श्व – दे॒व्यः॑ । वै॑ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॑ ।
प्र॒जास्वि॑ति प्र – जा॒सु । ए॒व । आ॒युः॑ । द॒धा॒ति॑ ॥ 8 (39)

(ध्रु॒वस्त॑स्मा – दे॒व य॒ज्ञस्यै॑ – का॒न्नच॑त्वा॒रि॒श॒च्च) (A2)

TS 6.5.3.1

य॒ज्ञेन॑ वै दे॒वाः सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् तेऽम॒न्यन्त॑ म॒नुष्या॑
नोऽन्वा॑भविष्यन्तीति ते सँव॒त्सरे॑ण योपयि॒त्वा सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन्
तमृ॑षय ऋ॒तुग्र॑हैरे॒वानु॑ प्रा॒जान॑न्. यदृ॒तुग्र॑हा गृ॒ह्यन्ते॑ सु॒वर्गस्य॑ लो॒कस्य॑

प्र॒ज्ञा॒त्यै॑ द्वा॒द॒श॑ गृ॒ह्यन्ते॑ द्वा॒द॒श॑ मा॒साः॑ सँ॒व॒थ्स॒रः॑ सँ॒व॒थ्स॒रस्य॑ प्र॒ज्ञा॒त्यै॑
स॒ह प्र॒थ॒मौ॑ गृ॒ह्येते॑ स॒हो॒त्त॒मौ॑ तस्मा॒द् द्वौ॑ द्वा॒वृ॒तू उ॒भय॑तो॒ मुख॑-मृ॒तुपा॒त्रं
भव॑ति को- [ ] 9

TS 6.5.3.1 - Padam

य॒ज्ञेन॑ । वै । दे॒वाः । सु॒व॒र्गमि॑ति सु॒वः - ग॒म् । लो॒कम् । आ॒यन् ।
ते । अ॒म॒न्यन्त॑ । म॒नु॒ष्याः॑ । नः । अ॒न्वाभ॑विष्यन्तीत्यनु-आभविष्यन्ति ।
इति॑ । ते । सँ॒व॒थ्स॒रेणे॑ति सं - व॒थ्स॒रेण॑ । यो॒पयि॑त्वा ।
सु॒व॒र्गमि॑ति सु॒वः - ग॒म् । लो॒कम् । आ॒यन् । तम् । ऋ॒षयः॑ ।
ऋ॒तु॒ग्र॒हैरि॑त्यृ॒तु - ग्र॒हैः । ए॒व । अ॒नु । प्रेति॑ । अ॒जा॒नन् । यत् ।
ऋ॒तु॒ग्र॒हा इ॑त्यृ॒तु - ग्र॒हाः । गृ॒ह्यन्ते॑ । सु॒व॒र्गसे॑ति सु॒वः - ग॒स्य॑ ।
लो॒कस्य॑ । प्र॒ज्ञा॒त्या इति॑ प्र - ज्ञा॒त्यै॑ । द्वा॒द॒श । गृ॒ह्यन्ते॑ । द्वा॒द॒श ।
मा॒साः॑ । सँ॒व॒थ्स॒र इति॑ सं - व॒थ्स॒रः ।
सँ॒व॒थ्स॒रस्ये॑ति सं - व॒थ्स॒रस्य॑ । प्र॒ज्ञा॒त्या इति॑ प्र - ज्ञा॒त्यै॑ । स॒ह ।
प्र॒थ॒मौ । गृ॒ह्येते॑ इति॑ । स॒ह । उ॒त्त॒मा॒वि॒तुत् - त॒मौ । तस्मा॑त् ।

द्वौ॒द्वौ॒विति॒ द्वौ – द्वौ । ऋ॒तू इति॑ । उ॒भय॑तो॒मुख॑मित्यु॒भय॑तः – मुखम् ।

ऋ॒तुपा॒त्रमित्यृ॑तु – पा॒त्रम् । भ॒वति॑ । कः । 9 (50)

TS 6.5.3.2

हि तद्-वेद॑ यत॑ ऋ॒तूनां॑ मुख॑मृ॒तुना॑ प्रे॒ष्येति॒ षट् कृ॑त्व आह॒
षड्वा॑ ऋ॒तव॑ ऋ॒तूने॒व प्री॑णात्यृ॒तुभि॑रिति॒ चतु॑श्चतु॒ष्पद॑ ए॒व प॒शून्
प्री॑णाति॒ द्विः पुन॑र्ऋ॒तुना॑ऽह॒ द्वि॒पद॑ ए॒व प्री॑णात्यृ॒तुना॑ प्रे॒ष्येति॒
षट् कृ॑त्व आहर्तु॒भि॒रिति॑ चतु॒स्तस्मा॑-च्चतु॒ष्पादः॑ प॒शव॑

ऋ॒तूनु॑प जी॒वन्ति॒ द्विः- [ ] 10

TS 6.5.3.2 - Padam

हि । तत् । वेद॑ । यतः॑ । ऋ॒तूना॑म् । मुख॑म् । ऋ॒तूना॑ । प्रेति॑ । इ॒ष्य ।
इति॑ । षट् । कृ॒त्वः । आ॒ह । षट् । वै । ऋ॒तवः॑ । ऋ॒तून् । ए॒व ।
प्री॑णाति । ऋ॒तुभि॑रित्यृ॒तु – भिः॑ । इति॑ । चतुः॑ । चतु॒ष्पद॑ इति॒
चतुः॑ – प॒दः । ए॒व । प॒शून् । प्री॑णाति । द्विः॑ । पुनः॑ । ऋ॒तूना॑ ।
आ॒ह । द्वि॒पद॑ इति॒ द्वि – प॒दः । ए॒व । प्री॑णाति । ऋ॒तूना॑ । प्रेति॑ ।
इ॒ष्य । इति॑ । षट् । कृ॒त्वः । आ॒ह । ऋ॒तुभि॑रित्यृ॒तु – भिः॑ । इति॑ ।

च॒तुः । तस्मा॑त् । च॒तुष्पा॑द इति॒ च॒तुः – पा॒दः । प॒शवः॑ । ऋ॒तून् ।

उ॒पेति॑ । जी॒वन्ति॑ । द्विः । 10 (50)

TS 6.5.3.3

पुन॑र्ऋ॒तुना॑ऽह॒ तस्मा॑द्–द्वि॒पाद॑श्च॒तुष्प॑दः प॒शूनु॑प जी॒वन्त्य॑तु॒ना
प्रेष्ये॑ति षट् कृ॒त्व आ॒हर्तु॑भिरिति॒ च॒तुर्द्विः॑ पुन॑र् ऋ॒तुना॑ऽहा
ऽऽक्र॑मणमे॒व तथ् से॒तुं य॑ज॒मानः॑ कुरु॒ते सु॒वर्ग॑स्य लो॒कस्य॑ स॒म॒ष्ट्यै
ना॒न्योऽन्य॑मनु प्र॒पद्ये॑त यद॒न्योऽन्य॑मनु प्र॒पद्ये॑तर्तु॒र्ऋ॒तुम॑नु प्र॒पद्ये॑तर्त॒वो
मो॒हुकाः॑ स्युः– [ ] 11

TS 6.5.3.3 - Padam

पुनः॑ । ऋ॒तुना॑ । आ॒ह । तस्मा॑त् । द्वि॒पाद॑ इति॒ द्वि – पा॒दः । च॒तुष्प॑द
इति॒ च॒तुः – प॒दः । प॒शून् । उ॒पेति॑ । जी॒वन्ति॑ । ऋ॒तुना॑ । प्रेति॑ ।
इष्य॑ । इति॑ । षट् । कृ॒त्वः । आ॒ह । ऋ॒तुभि॑रित्य॒तु – भिः॑ । इति॑ ।
च॒तुः । द्विः॑ । पुनः॑ । ऋ॒तुना॑ । आ॒ह । आ॒क्र॒म॒ण॒मि॒त्या – क्र॑मणम् ।
ए॒व । तत् । से॒तुम् । य॑ज॒मानः॑ । कु॒रु॒ते । सु॒वर्ग॑सेति॒ सुवः॑ – ग॒स्य ।
लो॒कस्य॑ । स॒म॒ष्ट्या॑ इति॒ सं – अ॒ष्ट्यै । न । अ॒न्यः । अ॒न्यम् ।

अ॒नु । प्रे॒ति । प॒द्ये॒त । यत् । अ॒न्यः । अ॒न्यम् ।

अ॒नु॒प्र॒प॒द्ये॒ते॒त्य॒नु – प्र॒प॒द्ये॒त । ऋ॒तुः । ऋ॒तुम् । अ॒नु । प्रे॒ति । प॒द्ये॒त ।

ऋ॒तवः । मो॒हु॒काः । स्युः । 11 (50)

TS 6.5.3.4

प्र॒सि॒द्धमे॒वा–द॒ध्व॒र्यु॒र्दक्षि॑णेन प्र॒प॒द्यते॑ प्र॒सि॒द्धं प्र॒तिप्र॑स्थातो॒त्तरे॑ण
तस्मा॑दादि॒त्यः षण्मा॒सो दक्षि॑णेनैति षडु॒त्तरे॑णो–प॒याम॑गृहीतोऽसि स॒ꣳ
सर्पो॑ऽस्य॒ꣳहस्प॑त्याय त्वेत्याहास्ति त्रयोद॒शो मा॒स इत्या॑हुस्तमेव तत्
प्री॑णाति ॥ 12

TS 6.5.3.4 - Padam

प्र॒सि॒द्धमि॒ति प्र – सि॒द्धम् । ए॒व । अ॒ध्व॒र्युः । दक्षि॑णेन । प्रे॒ति ।
प॒द्यते॑ । प्र॒सि॒द्धमि॒ति प्र – सि॒द्धम् । प्र॒तिप्र॑स्थातेति प्र॒ति–प्र॑स्था॒ता ।
उ॒त्तरे॑णेत्युत्–तरेण । तस्मा॑त् । आ॒दि॒त्यः । षट् । मा॒सः । दक्षि॑णेन ।
ए॒ति । षट् । उ॒त्तरे॑णेत्युत्–तरेण । उ॒प॒याम॑गृहीत इत्युप॒याम॑–गृही॒तः ।
अ॒सि । स॒ꣳसर्प॑ इति सं – सर्पः । अ॒सि ।
अ॒ꣳहस्प॑त्यायेत्य॒ꣳहः – प॒त्याय॑ । त्वा । इति । आ॒ह । अ॒स्ति ।

त्रयो॒द॒श इति॑ त्रयः – द॒शः । मा॒सः । इति॑ । आ॒हुः ।

तम् । ए॒व । तत् । प्री॒णा॒ति ॥ 12 (34)

(को – जी॒व॒न्ति द्विः – स्यु – श्रु॒तु॒स्त्रि॒श॒च्) (A3)

TS 6.5.4.1

सुव॒र्गा॒य वा ए॒ते लो॒का॒य गृ॒ह्यन्ते॑ यदृ॒तु॒ग्र॒हा ज्योति॑रिन्द्रा॒ग्नी
यदै॒न्द्रा॒ग्नमृ॒तुपा॒त्रेण॑ गृ॒ह्णा॒ति ज्योति॑रे॒वास्मा॑ उप॒रि॒ष्ठाद्-द॒धाति॑
सुव॒र्गस्य॑ लो॒कस्यानु॑ख्या॒त्या ओजो॑भृ॒तौ वा ए॒तौ दे॒वानां॑ य॒दिन्द्रा॒ग्नी
यदै॒न्द्रा॒ग्नो गृ॒ह्यत॑ ओज॑ ए॒वाव॑ रुन्धे वैश्व॒देव॑ श्रु॒क्रपा॒त्रेण॑
गृ॒ह्णा॒ति वैश्व॒देव्यो॑ वै प्र॒जा अ॒सावा॑दि॒त्यः शु॒क्रो यद्-वैश्व॒देव॑
श्रु॒क्रपा॒त्रेण॑ गृ॒ह्णा॒ति तस्मा॑द॒सावा॑दि॒त्यः- [ ] 13

TS 6.5.4.1 - Padam

सुव॒र्गा॒येति॑ सुवः – गा॒य । वै । ए॒ते । लो॒का॒य । गृ॒ह्यन्ते॑ । यत् ।
ऋ॒तु॒ग्र॒हा इत्यृ॒तु – ग्र॒हाः । ज्योतिः॑ । इन्द्रा॒ग्नी इतीन्द्र॑ – अ॒ग्नी ।
यत् । ऐन्द्रा॒ग्नमित्यैन्द्र॑ – अ॒ग्नम् । ऋ॒तु॒पा॒त्रेणेत्यृ॒तु – पा॒त्रेण॑ ।
गृ॒ह्णा॒ति । ज्योतिः॑ । ए॒व । अ॒स्मै । उप॒रि॒ष्ठात् । द॒धा॒ति ।

सु॒वर्ग॑सेति॑ सु॒वः-ग॑स्य । लो॒कस्य॑ । अनु॒ख्या॑त्या इत्यनु॑ - ख्या॒त्यै ।
 ओ॒जो॒भृ॒ता॒वि॒त्यो॒जः - भृ॒तौ । वै । ए॒तौ । दे॒वाना॑म् । यत् । इन्द्रा॒ग्नी
 इतीन्द्र॑ - अ॒ग्नी । यत् । ऐन्द्रा॒ग्न इत्यैन्द्र॑-अ॒ग्नः । गृ॒ह्यते॑ । ओ॒जः ।
 ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । वै॒श्वदे॒वमि॑ति वै॒श्व - दे॒वम् । शु॒क्रपा॒त्रेणे॑ति
 शु॒क्र - पा॒त्रेण॑ । गृ॒ह्णाति॑ । वै॒श्वदे॒व्य इति॑ वै॒श्व - दे॒व्यः । वै । प्र॒जा
 इति॑ प्र - जाः । अ॒सौ । आ॒दि॒त्यः । शु॒क्रः । यत् । वै॒श्वदे॒वमि॑ति
 वै॒श्व - दे॒वम् । शु॒क्रपा॒त्रेणे॑ति शु॒क्र - पा॒त्रेण॑ । गृ॒ह्णाति॑ । तस्मा॑त् ।

अ॒सौ । आ॒दि॒त्यः । 13 (50)

TS 6.5.4.2

सर्वाः॑ प्र॒जाः प्र॒त्यङ्मु॑देति॑ तस्मा॑त् सर्व॑ ए॒व म॑न्यते मां प्र॒त्युद॑गादिति॑
 वै॒श्वदे॒वꣳ शु॒क्रपा॒त्रेण॑ गृ॒ह्णाति॑ वै॒श्वदे॒व्यो वै प्र॒जास्ते॑जः शु॒क्रो यद्-
 वै॒श्वदे॒वꣳ शु॒क्रपा॒त्रेण॑ गृ॒ह्णाति॑ प्र॒जास्वे॒व ते॒जो द॑धाति ॥ 14

TS 6.5.4.2 - Padam

सर्वाः॑ । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प्र॒त्यङ् । उ॒दिति॑ । ए॒ति । तस्मा॑त् ।
 सर्वः॑ । ए॒व । म॑न्यते । माम् । प्र॒ति । उ॒दिति॑ । अ॒गात् । इति॑ ।

वै॒श्व॒दे॒वमि॒ति॑ वै॒श्व – दे॒वम् । शु॒क्र॒पा॒त्रेणे॑ति॑ शु॒क्र–पा॒त्रेण॑ । गृ॒ह्णा॒ति॑ ।
 वै॒श्व॒दे॒व्य इति॑ वै॒श्व – दे॒व्यः । वै । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । तेजः॑ ।
 शु॒क्रः । यत् । वै॒श्व॒दे॒वमि॒ति॑ वै॒श्व – दे॒वम् ।
 शु॒क्र॒पा॒त्रेणे॑ति॑ शु॒क्र – पा॒त्रेण॑ । गृ॒ह्णा॒ति॑ । प्र॒जास्वि॑ति॑ प्र – जा॒सु ।
 ए॒व । तेजः॑ । द॒धा॒ति॑ ॥ 14 (30)

(तस्मा॑दसा॒वादि॑त्य – स्त्रि॒श॒च्च) (A4)

TS 6.5.5.1

इन्द्रो॑ मरु॒द्भिः साँ॑वि॒द्येन॒ माद॑ध्यन्दि॒ने स॑वने वृ॒त्रम॑हन् । यन्माद॑ध्यन्दि॒ने
 स॑वने मरु॒त्वती॑या गृ॒ह्यन्ते॒ वार्त्र॑घ्ना ए॒व ते य॑ज॒मान॑स्य गृ॒ह्यन्ते॒ तस्य॑
 वृ॒त्रं ज॒घ्नुष॑ ऋ॒तवो॑ऽमु॒ह्यन्त्स॑ ऋ॒तुपा॒त्रेण॑ मरु॒त्वती॑यान॒गृह्णा॒त् ततो॑ वै
 स ऋ॒तून् प्रा॒जाना॑द्–यदृ॒तुपा॒त्रेण॑ मरु॒त्वती॑या गृ॒ह्यन्त॑ ऋ॒तूनां॑ प्र॒ज्ञात्यै॑
 वज्रं॑ वा ए॒तं य॑ज॒मानो॑ भ्रातृ॒व्याय॑ प्र॒ हर॑ति यन्मरु॒त्वती॑या उदे॒व
 प्रथ॑मेन– [ ] 15

TS 6.5.5.1 - Padam

इन्द्रः । मरुद्भिरिति मरुत् – भिः । साँविद्येनेति सां – विद्येन ।
 माद्ध्यन्दिने । सवने । वृत्रम् । अहन् । यत् । माद्ध्यन्दिने । सवने ।
 मरुत्वतीयाः । गृह्यन्ते । वार्त्रघ्ना इति वार्त्र – घ्नाः । एव । ते ।
 यजमानस्य । गृह्यन्ते । तस्य । वृत्रम् । जघ्नुषः । ऋतवः । अमुह्यन् ।
 सः । ऋतुपात्रेणेत्यृतु – पात्रेण । मरुत्वतीयान् । अगृह्णात् । ततः ।
 वै । सः । ऋतून् । प्रेति । अजानात् । यत् । ऋतुपात्रेणेत्यृतु-पात्रेण ।
 मरुत्वतीयाः । गृह्यन्ते । ऋतूनाम् । प्रज्ञात्या इति प्र-ज्ञात्यै । वज्रम् ।
 वै । एतम् । यजमानः । भ्रातृव्याय । प्रेति । हरति । यत् ।
 मरुत्वतीयाः । उदिति । एव । प्रथमेन । 15 (50)

TS 6.5.5.2

यच्छति प्र हरति द्वितीयेन स्तृणुते तृतीयेनाऽऽ*युधं वा एतद्–
 यजमानः स७ स्क्रुरुते यन्मरुत्वतीया धनुरेव प्रथमो ज्या द्वितीय
 इषुस्तृतीयः प्रत्येव प्रथमेन धत्ते विसृजति द्वितीयेन विद्ध्यति
 तृतीयेनेन्द्रो वृत्रं हत्वा परां परावत-मगच्छ-दपाराधमिति मन्यमानः

स॒ हरि॑तोऽभ॒वत् स॒ ए॒तान् म॑रु॒त्वती॑या-ना॒त्मस्पर्॑णा-नप॒श्यत्
तान॑गृ॒ह्णीत॑- [ ] 16

TS 6.5.5.2 - Padam

य॒च्छति॑ । प्रेति॑ । हर॒ति । द्वि॒तीये॑न । स्तृ॒णु॒ते । तृ॒तीये॑न । आ॒यु॒धम् ।
वै । ए॒तत् । यज॑मानः । समि॒ति । कु॒रु॒ते । यत् । म॑रु॒त्वती॑याः ।
ध॒नुः । ए॒व । प्र॒थमः॑ । ज्या । द्वि॒तीयः॑ । इ॒षुः । तृ॒तीयः॑ । प्र॒तीति॑ ।
ए॒व । प्र॒थमे॑न । ध॒त्ते । वी॒ति । सृ॒जति॑ । द्वि॒तीये॑न । वि॒द्ध्यति॑ ।
तृ॒तीये॑न । इन्द्रः॑ । वृ॒त्रम् । ह॒त्वा । प॒राम् । प॒राव॑तमि॒ति प॒रा-व॑तम् ।
अ॒गच्छ॑त् । अ॒पेति॑ । अ॒राध॑म् । इति॑ । म॒न्यमा॑नः । सः । हरि॑तः ।
अ॒भव॑त् । सः । ए॒तान् । म॑रु॒त्वती॑यान् ।
आ॒त्मस्पर्॑णानि॒त्यात्म॑ - स्पर्॑णान् । अ॒पश्य॑त् । तान् ।

अ॒गृ॒ह्णीत॑ । 16 (50)

TS 6.5.5.3

प्रा॒णमे॒व प्र॒थमे॑ना-स्पृ॒णु॒तापा॑नं द्वि॒तीये॑नाऽऽत्मा॑नं तृ॒तीये॑नाऽऽत्म॑स्पर्॒णा
वा ए॒ते यज॑मानस्य गृ॒ह्यन्ते॑ यन्म॑रु॒त्वती॑याः प्रा॒णमे॒व प्र॒थमे॑न

स्पृणुतेऽपानं द्वितीयेनाऽऽ*त्मानं तृतीयेनेन्द्रो वृत्रमहन् तं देवा अब्रुवन्
महान् वा अयमभूद्यो वृत्रमवधीदिति तन्महेन्द्रस्य महेन्द्रत्वञ् स एतं
माहेन्द्र-मुद्धार-मुदहरत वृत्रञ् हत्वाऽन्यासु देवतास्व ( )
धि यन्माहेन्द्रो गृह्यत उद्धारमेव तं यजमान उद्धरतेऽन्यासु प्रजास्वधि
शुक्रपात्रेण गृह्णाति यजमानदेवत्यो वै माहेन्द्रस्तेजः शुक्रो
यन्माहेन्द्रञ् शुक्रपात्रेण गृह्णाति यजमान एव तेजो दधाति ॥ 17

TS 6.5.5.3 - Padam

प्राणमिति प्र - अनम् । एव । प्रथमेन । अस्पृणुत ।
अपानमित्यप - अनम् । द्वितीयेन । आत्मानम् । तृतीयेन ।
आत्मस्पर्णा इत्यात्म - स्पर्णाः । वै । एते । यजमानस्य । गृह्यन्ते ।
यत् । मरुत्वतीयाः । प्राणमिति प्र - अनम् । एव । प्रथमेन ।
स्पृणुते । अपानमित्यप-अनम् । द्वितीयेन । आत्मानम् । तृतीयेन ।
इन्द्रः । वृत्रम् । अहन् । तम् । देवाः । अब्रुवन् । महान् । वै ।
अयम् । अभूत् । यः । वृत्रम् । अवधीत् । इति । तत् । महेन्द्रस्येति
महा - इन्द्रस्य । महेन्द्रत्वमिति महेन्द्र - त्वम् । सः । एतम् ।

मा॒हेन्द्र॑मि॒ति माहा – इन्द्र॑म् । उ॒द्धार॑मित्यु॒त् – हा॒रम् । उ॒दि॒ति ।
 अ॒हर॑त । वृ॒त्रम् । ह॒त्वा । अ॒न्या॑सु । दे॒वता॑सु ( ) । अधी॑ति । यत् ।
 मा॒हेन्द्र॑ इति माहा – इन्द्रः॑ । गृ॒ह्यते॑ । उ॒द्धार॑मित्यु॒त् – हा॒रम् । ए॒व ।
 तम् । यज॑मानः । उ॒दि॒ति । ह॒रते॑ । अ॒न्या॑सु । प्र॒जास्वि॑ति प्र॒जासु॑ ।
 अधी॑ति । शु॒क्रपा॒त्रेणे॑ति शु॒क्र – पा॒त्रेण॑ । गृ॒ह्णा॑ति । यज॑मानदे॒वत्य॑
 इति॑ यज॑मान – दे॒वत्यः॑ । वै । मा॒हेन्द्र॑ इति माहा – इन्द्रः॑ । तेजः॑ ।
 शु॒क्रः । यत् । मा॒हेन्द्र॑मि॒ति माहा – इन्द्र॑म् ।
 शु॒क्रपा॒त्रेणे॑ति शु॒क्र – पा॒त्रेण॑ । गृ॒ह्णा॑ति । यज॑माने । ए॒व । तेजः॑ ।
 दधा॑ति ॥ 17 (78)

(प्र॒थमे॑ना – गृ॒ह्णी॑त – दे॒वता॑स्व – षा॒वि॒श॒तिश्च॑) (A5)

TS 6.5.6.1

अ॒दि॒तिः पु॒त्रका॑मा सा॒द्ध्ये॑भ्यो दे॒वेभ्यो॑ ब्र॒ह्मौ॒दन॑मप॒चत् तस्या॑
 उ॒च्छे॑षणमदु॒स्तत् प्रा॑श्ना॒त् सा रे॒तोऽध॑त्त तस्यै च॒त्वार॑ आ॒दि॒त्या
 अ॒जाय॑न्त सा द्वि॒तीय॑मप॒चत् साऽम॑न्यतो॒च्छे॑षणा॒न्म इ॒मेऽज्ञ॑त

यद॑ग्रै॑ प्रा॒शि॒ष्यामी॒तो मे॒ वसी॑या॒ऽसो ज॒निष्य॑न्त॒ इति॑ सा॒ऽग्रे प्रा॒श्नात्
सा रे॒तोऽध॑त्त॒ तस्यै॑ व्यृ॒द्धमा॑ण्ड॒मजा॑यत॒ साऽऽदि॒त्येभ्य॑ ए॒व- [ ] 18

TS 6.5.6.1 - Padam

अदि॑तिः । पु॒त्रका॒मेति॑ पु॒त्र - का॒मा । सा॒द्ध्येभ्यः॑ । दे॒वेभ्यः॑ ।
ब्र॒ह्मौ॒दनमि॑ति ब्र॒ह्म - ओ॒दनम् । अ॒पच॑त् । तस्यै॑ ।
उ॒च्छे॒षण॑मित्यु॒त्-शे॒षणम् । अ॒ददुः॑ । तत् । प्रेति॑ । आ॒श्नात् । सा ।
रेतः॑ । अ॒धत्त॑ । तस्यै॑ । च॒त्वारः॑ । आ॒दि॒त्याः । अ॒जाय॑न्त॒ सा ।
द्वि॒तीयम् । अ॒पच॑त् । सा । अ॒मन्य॑त । उ॒च्छे॒षणा॑दित्यु॒त् - शे॒षणा॑त् ।
मे । इ॒मे । अ॒ज्ञत॑ । यत् । अ॒ग्रै । प्रा॒शि॒ष्यामी॒ति प्र - अ॒शि॒ष्यामि॑ ।
इतः॑ । मे । वसी॑या॒ऽसः । ज॒निष्य॑न्ते । इति॑ । सा । अ॒ग्रै । प्रेति॑ ।
आ॒श्नात् । सा । रेतः॑ । अ॒धत्त॑ । तस्यै॑ । व्यृ॒द्धमि॑ति वि - ऋ॒द्धम् ।
आ॒ण्डम् । अ॒जाय॑त । सा । आ॒दि॒त्येभ्यः॑ । ए॒व । 18 (50)

TS 6.5.6.2

तृ॒तीयम॑पच॒द्-भो॒गाय॑ म इ॒दꣳ श्रान्त॑मस्त्विति॑ ते॒ऽब्रु॑वन् वरं॑ वृ॒णाम॑है
योऽतो॑ जा॒याता॑ अ॒स्माक॑ꣳ स ए॒कोऽस॑द्यौ॒ऽस्य प्र॒जायामृ॑द्ध्य॒ता

अ॒स्माकं॑ भो॒गाय॑ भ॒वादिति॑ ततो॒ वि॒व॒स्वाना॑दि॒त्यो ऽजा॑यत॒ तस्य॑ वा
इ॒यं प्र॒जा यन्म॑नु॒ष्यास्ता॑स्वेक॒ ए॒व॒र्द्धो॑ यो यज॑ते स दे॒वानां॑ भो॒गाय॑
भव॑ति दे॒वा वै य॒ज्ञा- [ ] 19

TS 6.5.6.2 - Padam

तृ॒तीयम् । अ॒प॒चत् । भो॒गाय॑ । मे । इ॒दम् । श्रान्त॑म् । अ॒स्तु । इति॑ ।
ते । अ॒ब्रु॒वन् । वर॑म् । वृ॒णा॒म॒है । यः । अतः॑ । जा॒या॒तै । अ॒स्माक॑म् ।
सः । एकः॑ । अ॒सत् । यः । अ॒स्य । प्र॒जा॒या॒मि॒ति प्र - जा॒या॒म् ।
ऋ॒द्ध्य॑तै । अ॒स्माक॑म् । भो॒गाय॑ । भ॒वात् । इति॑ । ततः॑ । वि॒व॒स्वान् ।
आ॒दि॒त्यः । अ॒जा॒यत॑ । तस्य॑ । वै । इ॒यम् । प्र॒जे॒ति प्र - जा । यत् ।
म॒नु॒ष्याः । ता॒सु । एकः॑ । ए॒व । ऋ॒द्धः । यः । यज॑ते । सः ।
दे॒वाना॑म् । भो॒गाय॑ । भ॒वति॑ । दे॒वाः । वै । य॒ज्ञात् । 19 (50)

TS 6.5.6.3

-द्रु॒द्र-म॒न्तरा॑यन्त् स आ॒दि॒त्या॒न॒न्वा॒क्र॒मत॑ ते द्वि॒दे॒व॒त्यान् प्रा॑प॒द्यन्त॑
ता॒न् न प्र॑ति प्रा॒य॒च्छन् तस्मा॑दपि व॒द्ध्यं प्र॑प॒न्नं न प्र॑ति प्र॒य॒च्छन्ति॑
तस्मा॑द् द्वि॒दे॒व॒त्येभ्य॑ आ॒दि॒त्यो निर्गृ॑ह्यते यदु॒च्छे॑षणा-द॒जा॒यन्त॑

तस्मा॑दु॒च्छे॑षणाद्–गृह्य॑ते तिसृ॑भिर्. ऋग्भिर्गृ॑ह्णाति मा॒ता पि॒ता
पु॒त्रस्तदे॒व तन्मि॑थुनमु॒ल्बं॑ गर्भो॑ ज॒रायु॑ तदे॒व तन्– [ ] 20

TS 6.5.6.3 - Padam

रु॒द्रम् । अ॒न्तः । आ॒यन् । सः । आ॒दि॒त्यान् ।
अ॒न्वाक्र॑मतेत्यनु – आ॒क्र॒मत । ते । द्वि॒दे॒व॒त्या॒नि॒ति॒ द्वि – दे॒व॒त्यान् ।
प्रेति॑ । अ॒प॒द्यन्त॑ । तान् । न । प्र॒ति । प्रेति॑ । अ॒य॒च्छन् । तस्मा॑त् ।
अपी॑ति । व॒द्ध्यम् । प्र॒प॒न्नमि॑ति प्र – प॒न्नम् । न । प्र॒ति । प्रेति॑ ।
य॒च्छन्ति॑ । तस्मा॑त् । द्वि॒दे॒व॒त्यै॒भ्य इति॑ द्वि – दे॒व॒त्यै॒भ्यः । आ॒दि॒त्यः ।
नि॒रि॒ति॑ । गृह्य॑ते । यत् । उ॒च्छे॑षणादि॒त्युत् – शेष॑णात् । अजा॑यन्त ।
तस्मा॑त् । उ॒च्छे॑षणादि॒त्युत् – शेष॑णात् । गृह्य॑ते । तिसृ॑भिरिति॑
तिसृ॑ – भिः । ऋग्भि॑रित्यृक् – भिः । गृह्णा॑ति । मा॒ता । पि॒ता ।
पु॒त्रः । तत् । ए॒व । तत् । मि॒थु॒नम् । उ॒ल्बम् । गर्भः॑ । ज॒रायु॑ । तत् ।
ए॒व । तत् । 20 (50)

TS 6.5.6.4

–मि॒थु॒नं प॒शवो॒ वा ए॒ते यदा॑दि॒त्य ऊ॒र्ग॒र्ध॒धि द॒ध्ना म॒द्ध्य॒तः
श्री॑णा॒त्यूर्ज॑मे॒व प॒शूनां॑ म॒द्ध्य॒तो द॑धाति शृ॒तात॒ङ्क्ये॑न मे॒द्ध्य॒त्वाय॒
तस्मा॑दा॒मा प॒क्वं दु॒हे प॒शवो॒ वा ए॒ते यदा॑दि॒त्यः परि॑श्रित्य गृ॒ह्णाति
प्रति॑रु॒द्ध्यै॒वास्मै॑ प॒शून् गृ॒ह्णाति प॒शवो॒ वा ए॒ते यदा॑दि॒त्य ए॒ष रु॒द्रो
यद॒ग्निः परि॑श्रित्य गृ॒ह्णाति रु॒द्रादे॒व प॒शून्त॑र्दधा– [ ] 21

TS 6.5.6.4 - Padam

मि॒थु॒नम् । प॒शवः॑ । वै । ए॒ते । यत् । आ॒दि॒त्यः । ऊ॒र्क् । द॒धि ।
द॒ध्ना । म॒द्ध्य॒तः । श्री॑णा॒ति । ऊ॒र्ज॑म् । ए॒व । प॒शूना॑म् । म॒द्ध्य॒तः ।
द॒धाति॑ । शृ॒तात॒ङ्क्ये॑नेति शृ॒त – आ॒त॒ङ्क्ये॑न । मे॒द्ध्य॒त्वाये॑ति
मे॒द्ध्य – त्वा॑य । तस्मा॑त् । आ॒मा । प॒क्वम् । दु॒हे । प॒शवः॑ । वै ।
ए॒ते । यत् । आ॒दि॒त्यः । परि॑श्रित्येति परि – श्रि॒त्य । गृ॒ह्णाति॑ ।
प्रति॑रु॒द्ध्ये॑ति प्रति – रु॒द्ध्य । ए॒व । अ॒स्मै । प॒शून् । गृ॒ह्णाति॑ ।
प॒शवः॑ । वै । ए॒ते । यत् । आ॒दि॒त्यः । ए॒षः । रु॒द्रः । यत् । अ॒ग्निः ।

परि॒श्रित्येति॑ परि – श्रित्य॑ । गृ॒ह्णाति॑ । रु॒द्रात् । ए॒व । प॒शून् । अ॒न्तः ।

द॒धाति॑ । 21 (50)

TS 6.5.6.5

–त्येष॑ वै वि॒वस्वाना॑दि॒त्यो यदु॑पा॒ञ् शु॒स॒वनः॑ स ए॒तमे॒व सो॒मपी॒थं
परि॑ शय॒ आ तृ॑तीयस॒वनाद्–वि॒वस्व॑ आदि॒त्यैष॑ ते सोमपी॒थ इत्या॑ह
वि॒वस्व॑न्तमे॒वाऽऽ*दि॒त्यञ् सो॒मपी॒थेन॑ सम॒दर्ध॑यति॒ या दि॒व्या
वृ॒ष्टिस्तया॑ त्वा श्री॒णामी॒ति वृ॒ष्टिका॑मस्य श्री॒णीयाद्–वृ॒ष्टिमे॒वाव॑ रु॒न्धे
यदि॑ ताज॒क् प्र॒स्कन्दे॑द्–वर्षु॑कः पर्ज॒न्यः स्याद्यदि॑ चि॒रमव॑र्षु॒को न
( ) सा॒दय॑त्यस॒न्नाद्धि॑ प्र॒जाः प्र॒जाय॑न्ते॒ नानु॑ वषट् करोति
यदनु॑वषट्कु॒र्याद् –रु॒द्रं प्र॒जा अ॒न्वव॑सृजे॒न्न हु॒त्वान्वी॑क्षेत् यद॒न्वीक्षे॑त्
चक्षु॑रस्य प्र॒मायु॑क॒ञ् स्यात् तस्मान्ना॒न्वीक्ष्यः॑ ॥ 22

TS 6.5.6.5 - Padam

ए॒षः । वै । वि॒वस्वान् । आ॒दि॒त्यः । यत् ।
उपा॑ञ्शु॒स॒वन॑ इत्युपा॑ञ्शु – स॒वनः । सः । ए॒तम् । ए॒व ।
सो॒मपी॒थमि॑ति सोम – पी॒थम् । प॒रीति॑ । श॒ये । ए॒ति ।

तृतीयसवनादिति तृतीय-सवनात् । विवस्वः । आदित्य । एषः । ते ।
 सोमपीथ इति सोम – पीथः । इति । आह । विवस्वन्तम् । एव ।
 आदित्यम् । सोमपीथेनेति सोम – पीथेन । समिति । अर्द्धयति ।
 या । दिव्या । वृष्टिः । तया । त्वा । श्रीणामि । इति । वृष्टिकामस्येति
 वृष्टि – कामस्य । श्रीणीयात् । वृष्टिम् । एव । अवेति । रुन्धे ।
 यदि । ताजक् । प्रस्कन्देदिति प्र – स्कन्देत् । वर्षुकः । पर्जन्यः ।
 स्यात् । यदि । चिरम् । अवर्षुकः । न ( ) । सादयति । असन्नात् ।
 हि । प्रजा इति प्र – जाः । प्रजायन्त इति
 प्र – जायन्ते । न । अन्विति । वषट् । करोति । यत् ।
 अनुवषट्कुर्यादित्यनु – वषट्कुर्यात् । रुद्रम् । प्रजा इति प्र – जाः ।
 अन्ववसृजेदित्यनु – अवसृजेत् । न । हुत्वा । अन्विति । ईक्षेत ।
 यत् । अन्वीक्षेतेत्यनु – ईक्षेत । चक्षुः । अस्य ।
 प्रमायुकमिति प्र – मायुकम् । स्यात् । तस्मात् । न ।

अ॒न्वीक्ष्य॑ इत्य॒नु – ईक्ष्यः॑ ॥ 22 (77) (ए॒व – य॒ज्ञा – ज॒रायु॑ तदे॒व
तद॑ – न्तर्द॑धाति – न – स॒प्तविं॑शतिश्च) (A6)

TS 6.5.7.1

अ॒न्तर्या॑मपा॒त्रेण॑ सा॒वित्र॑मा॒ग्रय॑णाद्-गृ॒ह्णाति॑ प्र॒जाप॑तिर्वा ए॒ष
यदा॑ग्र॒यणः॑ प्र॒जानां॑ प्र॒जन॑नाय न सा॒दय॑त्यस॒न्नाद्धि॑ प्र॒जाः प्र॒जाय॑न्ते
नानु॑ वषट् करोति यदनु॑वषट्कुर्याद्-रु॒द्रं प्र॒जा अ॒न्वव॑सृजे॒देष॑ वै
गा॒यत्रो॑ दे॒वानां॑ यथ् स॒वितै॑ष गा॒यत्रि॑यै लो॒के गृ॒ह्यते॑ यदा॑ग्र॒यणो
यद॑न्तर्या॑मपा॒त्रेण॑ सा॒वित्र॑मा॒ग्रय॑णाद्-गृ॒ह्णाति॑ स्वा॒देवै॑नं यो॒नेर्नि॑र्गृ॒ह्णाति॑
वि॒श्वे- [ ] 23

TS 6.5.7.1 - Padam

अ॒न्तर्या॑मपा॒त्रेणे॑त्यन्तर्या॑म – पा॒त्रेण॑ । सा॒वित्र॑म् । आ॒ग्रय॑णात् ।
गृ॒ह्णाति॑ । प्र॒जाप॑तिरिति प्र॒जा-प॑तिः । वै । ए॒षः । यत् । आ॒ग्रय॑णः ।
प्र॒जाना॑मिति प्र – जाना॑म् । प्र॒जन॑नायेति प्र – जन॑नाय । न ।
सा॒दय॑ति । अ॒सन्ना॑त् । हि । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । प्र॒जाय॑न्त इति॑
प्र – जा॑यन्ते । न । अ॒न्विति॑ । वषट् । करो॑ति । यत् ।

अ॒नु॒व॒ष॒ट्कु॒र्या॑दि॒त्यनु॑ – व॒ष॒ट्कु॒र्या॑त् । रु॒द्रम् । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः ।
 अ॒न्व॒व॒सृ॒जे॒दि॒त्यनु॑ – अ॒व॒सृ॒जे॒त् । ए॒षः । वै । गा॒य॒त्रः । दे॒वा॒नाम् ।
 यत् । स॒वि॒ता । ए॒षः । गा॒य॒त्रि॒यै । लो॒के । गृ॒ह्य॒ते । यत् । आ॒ग्र॒य॒णः ।
 यत् । अ॒न्त॒र्या॒म॒पा॒त्रे॒णे॒त्यन्त॑र्या॒म – पा॒त्रे॒ण । सा॒वि॒त्रम् । आ॒ग्र॒य॒णात् ।
 गृ॒ह्णा॑ति । स्वा॒त् । ए॒व । ए॒नम् । यो॒नैः । नि॒रि॒ति । गृ॒ह्णा॑ति ।
 वि॒श्वे॑ । 23 (50)

TS 6.5.7.2

दे॒वा॒स्तृ॒ती॒यꣳ स॒व॒नं॑ नो॒द॒य॒च्छन्॑ ते स॒वि॒तारं॑ प्रा॒तस्स॒व॒न॒भा॒गꣳ
 स॒न्तं॑ तृ॒ती॒य॒स॒व॒न॒म॒भि॒ पर्य॑ण॒यन्॑ ततो॒ वै ते॒ तृ॒ती॒यꣳ स॒व॒न॒मु॒द॒य॒च्छन्॑ ।
 यत् तृ॒ती॒य॒स॒व॒ने॒ सा॒वि॒त्रो गृ॒ह्य॒ते तृ॒ती॒य॒स्य॒ स॒व॒न॒स्यो॒द्य॒त्यै
 स॒वि॒तृ॒पा॒त्रे॒ण वै॒श्व॒दे॒वं क॒ल॒शाद्–गृ॒ह्णा॑ति वै॒श्व॒दे॒व्यो वै प्र॒जा वै॒श्व॒दे॒वः
 क॒ल॒शः स॒वि॒ता प्र॒स॒वा॒नामी॒शे य॒थ् स॒वि॒तृ॒पा॒त्रे॒ण वै॒श्व॒दे॒वं क॒ल॒शाद्–
 गृ॒ह्णा॑ति स॒वि॒तृ॒प्र॒सू॒त ए॒वा॒स्मै प्र॒जाः प्र– [ ] 24

TS 6.5.7.2 - Padam

दे॒वाः । तृ॒तीयम् । स॒वनम् । न । उ॒दि॒ति । अ॒य॒च्छन् । ते । स॒वि॒ता॒रम् ।
प्रा॒त॒स्स॒व॒न॒भा॒ग॒मि॒ति प्रा॒त॒स्स॒व॒न – भा॒गम् । स॒न्तम् ।
तृ॒तीय॒स॒व॒न॒मि॒ति तृ॒तीय–स॒वनम् । अ॒भि । प॒री॒ति । अ॒न॒य॒न् । त॒तः ।
वै । ते । तृ॒तीयम् । स॒वनम् । उ॒दि॒ति । अ॒य॒च्छन् । यत् ।
तृ॒तीय॒स॒व॒न इति तृ॒तीय – स॒व॒ने । सा॒वि॒त्रः । गृ॒ह्यते । तृ॒तीय॒स्य ।
स॒व॒न॒स्य । उ॒द्य॒त्या इत्यु॒त् – य॒त्यै । स॒वि॒तृपा॒त्रे॒णेति स॒वि॒तृ–पा॒त्रे॒ण ।
वै॒श्व॒दे॒व॒मि॒ति वै॒श्व – दे॒वम् । क॒ल॒शा॒त् । गृ॒ह्णा॒ति । वै॒श्व॒दे॒व्य इति
वै॒श्व – दे॒व्यः । वै । प्र॒जा इति प्र–जाः । वै॒श्व॒दे॒व इति वै॒श्व–दे॒वः ।
क॒ल॒शः । स॒वि॒ता । प्र॒स॒वा॒ना॒मि॒ति प्र – स॒वा॒ना॒म् । ई॒शे । यत् ।
स॒वि॒तृपा॒त्रे॒णेति स॒वि॒तृ – पा॒त्रे॒ण । वै॒श्व॒दे॒व॒मि॒ति वै॒श्व – दे॒वम् ।
क॒ल॒शा॒त् । गृ॒ह्णा॒ति । स॒वि॒तृप्र॒सू॒त इति स॒वि॒तृ – प्र॒सू॒तः । ए॒व ।
अ॒स्मै । प्र॒जा इति प्र – जाः । प्रेति । 24 (50)

TS 6.5.7.3

जनयति॑ सोमे॑ सोमम॑भि गृह्णाति॑ रेत॑ ए॒व तद्-द॑धाति सु॒शर्मा॑ऽसि
सुप्रति॑ष्ठान इत्या॒ह सोमे॑ हि सोमम॑भिगृह्णाति॑ प्रति॑ष्ठित्या ए॒तस्मिन् वा
अपि॑ ग्रहे॑ मनु॒ष्येभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑ पि॒तृभ्यः॑ क्रियते सु॒शर्मा॑ऽसि सुप्रति॑ष्ठान
इत्या॒ह मनु॒ष्येभ्य ए॒वैतेन॑ करोति बृ॒हदित्या॑ह दे॒वेभ्य ए॒वैतेन॑ करोति
नम॑ इत्या॒ह पि॒तृभ्य ए॒वैतेन॑ करोत्ये ( ) ताव॑ती वै दे॒वता॒स्ताभ्य
ए॒वैनं॑ सर्वा॑भ्यो गृह्णात्येष॑ ते योनिर्वि॑श्वेभ्यस्त्वा दे॒वेभ्य इत्या॑ह
वैश्व॑दे॒वो ह्येषः॑ ॥ 25

TS 6.5.7.3 - Padam

जनयति॑ । सोमे॑ । सोमम् । अभीति॑ । गृह्णाति॑ । रेतः॑ । ए॒व । तत् ।
दधाति॑ । सु॒शर्मेति॑ सु - शर्मा॑ । अ॒सि । सुप्रति॑ष्ठान इति॑
सु - प्रति॑ष्ठानः । इति॑ । आ॒ह । सोमे॑ । हि । सोमम् ।
अभिगृ॑ह्णातीत्यभि - गृह्णाति॑ । प्रति॑ष्ठित्या इति॑ प्रति - स्थि॒त्यै ।
ए॒तस्मिन् । वै । अपीति॑ । ग्रहे॑ । मनु॒ष्येभ्यः॑ । दे॒वेभ्यः॑ ।
पितृ॑भ्य इति॑ पितृ - भ्यः॑ । क्रियते॑ । सु॒शर्मेति॑ सु - शर्मा॑ । अ॒सि ।

सु॒प्र॒ति॒ष्ठा॒न इति॑ सु – प्र॒ति॒ष्ठा॒नः । इति॑ । आ॒ह । म॒नु॒ष्यै॑भ्यः । ए॒व ।
 ए॒तेन॑ । क॒रोति॑ । बृ॒हत् । इति॑ । आ॒ह । दे॒वे॒भ्यः । ए॒व । ए॒तेन॑ ।
 क॒रोति॑ । नमः॑ । इति॑ । आ॒ह । पि॒तृ॒भ्य इति॑ पि॒तृ – भ्यः । ए॒व ।
 ए॒तेन॑ । क॒रोति॑ ( ) । ए॒ता॒वतीः॑ । वै । दे॒वताः॑ । ता॒भ्यः । ए॒व ।
 ए॒नम् । सर्वा॑भ्यः । गृ॒ह्णा॒ति । ए॒षः । ते । यो॒निः । वि॒श्वै॑भ्यः । त्वा ।
 दे॒वे॒भ्यः । इति॑ । आ॒ह । वै॒श्व॒दे॒व इति॑ वै॒श्व – दे॒वः । हि ।

ए॒षः ॥ 25 (69)

(वि॒श्वे – प्र – पि॒तृ॒भ्य ए॒वैतेन॑ क॒रोत्ये॑ – का॒न्नवि॑श्र॒तिश्च॑) (A7)

TS 6.5.8.1

प्रा॒णो वा ए॒ष यदु॑पा॒शु-र्यदु॑पा॒शुपा॒त्रेण॑ प्रथ॒मश्चो॑त्त॒मश्च॑ ग्र॒हौ
 गृ॒ह्येते॑ प्रा॒णमे॒वानु॑ प्र॒यन्ति॑ प्रा॒णम॒नूद्य॑न्ति प्र॒जाप॑ति॒र्वा ए॒ष यदा॑ग्र॒यणः॑
 प्रा॒ण उ॒पा॒शुः प॒त्नीः प्र॒जाः प्र॒ जन॑यन्ति॒ यदु॑पा॒शुपा॒त्रेण॑
 पा॒त्नीव॑त॒माग्र॑य॒णाद्-गृ॒ह्णा॒ति प्र॒जानां॑ प्र॒जन॑नाय॒ तस्मा॑त् प्रा॒णं प्र॒जा
 अनु॑ प्र॒ जा॑यन्ते दे॒वा वा इ॒त इ॒तः प॒त्नीः सु॒वर्गं॑- [ ] 26

TS 6.5.8.1 - Padam

प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । वै । ए॒षः । यत् । उ॒पा॒ञ्शु॒रित्यु॑प–अ॒ञ्शुः ।
यत् । उ॒पा॒ञ्शु॒पात्रे॑णेत्यु॒पा॒ञ्शु – पा॒त्रेण॑ । प्र॒थमः॑ । च । उ॒त्तम॑
इत्यु॑त् – तमः॑ । च । ग्र॒हौ॑ । गृ॒ह्येते॑ इति॑ । प्रा॒णमि॑ति प्र – अ॒नम् ।
ए॒व । अ॒न्वि॑ति । प्र॒यन्ती॑ति प्र – य॒न्ति । प्रा॒णमि॑ति प्र – अ॒नम् ।
अ॒नु । उ॒दि॑ति । य॒न्ति । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । वै । ए॒षः ।
यत् । आ॒ग्र॒यणः॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । उ॒पा॒ञ्शु॒रित्यु॑प–अ॒ञ्शुः ।
प॒त्नीः॑ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॑ । प्रेति॑ । ज॒न॒य॒न्ति॑ । यत् ।
उ॒पा॒ञ्शु॒पात्रे॑णेत्यु॒पा॒ञ्शु – पा॒त्रेण॑ । पा॒त्नीव॑तमिति॑ पा॒त्नी – व॒तम् ।
आ॒ग्र॒यणा॑त् । गृ॒ह्णा॑ति । प्र॒जा॒नामि॑ति प्र – जा॒नाम् ।
प्र॒ज॒न॒नाये॑ति प्र – ज॒न॒नाय॑ । तस्मा॑त् । प्रा॒णमि॑ति प्र – अ॒नम् ।
प्र॒जा इति॑ प्र–जाः॑ । अ॒नु । प्रेति॑ । जा॒य॒न्ते॑ । दे॒वाः । वै ।
इ॒त इ॒त इती॑तः – इ॒तः । प॒त्नीः॑ । सु॒व॒र्गमि॑ति सु॒वः–ग॑म् । 26 (50)

TS 6.5.8.2

लोकमजिगा॑सन् ते सुवर्गं॑ लोकं॑ न प्राजानन् त एतं॑
पान्नीवतमपश्यन् तमगृह्णत॑ ततो वै ते सुवर्गं॑ लोकं॑ प्राजानन् यत्
पान्नीवतो गृह्यते सुवर्गस्य॑ लोकस्य॑ प्रजात्यै॑ स सोमो नातिष्ठत स्त्रीभ्यो॑
गृह्यमाणस्तं घृतं॑ वज्रं॑ कृत्वाऽघ्नन् तं निरिन्द्रियं॑ भूतमगृह्णन् तस्मात्
स्त्रियो॑ निरिन्द्रिया॑ अदायादीरपि पापात् पुंस॑ उपस्तितरं– [ ] 27

TS 6.5.8.2 - Padam

लोकम् । अजिगा॑सन् । ते । सुवर्गमिति॑ सुवः – गम् । लोकम् ।
न । प्रेति॑ । अजानन् । ते । एतम् । पान्नीवतमिति॑ पान्नी – वतम् ।
अपश्यन् । तम् । अगृह्णत । ततः । वै । ते । सुवर्गमिति॑
सुवः – गम् । लोकम् । प्रेति॑ । अजानन् । यत् । पान्नीवत इति॑
पान्नी – वतः । गृह्यते॑ । सुवर्गसेति॑ सुवः – गस्य । लोकस्य॑ ।
प्रजात्या॑ इति प्र – जात्यै॑ । सः । सोमः । न । अतिष्ठत । स्त्रीभ्यः ।
गृह्यमाणः । तम् । घृतम् । वज्रम् । कृत्वा । अघ्नन् । तम् ।
निरिन्द्रियमिति॑ निः – इन्द्रियम् । भूतम् । अगृह्णन् । तस्मात् ।

स्त्रियः । निरिन्द्रिया इति निः-इन्द्रियाः । अदायादीरित्यदाय-अदीः ।
अपीति । पापात् । पुंसः । उपस्तितरमित्युपस्ति - तरम् । 27 (50)

TS 6.5.8.3

वदन्ति यद्-घृतेन पालीवतः श्रीणाति वज्रेणैवैनं वशं कृत्वा
गृह्णा-त्युपयामगृहीतोऽसीत्याहेयं वा उपयामस्तस्मादिमां
प्रजा अनु प्र जायन्ते बृहस्पतिसुतस्य त इत्याह ब्रह्म वै देवानां
बृहस्पतिर्ब्रह्मणैवास्मै प्रजाः प्र जनयतीन्दो इत्याह रेतो वा
इन्द्र रेत एव तद्-दधातीन्द्रियाव इ- [ ] 28

TS 6.5.8.3 - Padam

वदन्ति । यत् । घृतेन । पालीवतमिति पाली - वतम् । श्रीणाति ।
वज्रेण । एव । एनम् । वशं । कृत्वा । गृह्णाति । उपयामगृहीत
इत्युपयाम - गृहीतः । असि । इति । आह । इयम् । वै । उपयाम
इत्युप - यामः । तस्मात् । इमाम् । प्रजा इति प्र - जाः । अनु ।
प्रेति । जायन्ते । बृहस्पतिसुतस्येति बृहस्पति-सुतस्य । ते । इति ।
आह । ब्रह्म । वै । देवानाम् । बृहस्पतिः । ब्रह्मणा । एव । अस्मै ।

प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । प्रेति॑ । जन॒यति॑ । इ॒न्दो इति॑ । इति॑ । आ॒ह ।
रेतः॑ । वै । इ॒न्दुः । रेतः॑ । ए॒व । तत् । दधा॒ति ।

इ॒न्द्रि॒याव॑ इतीन्द्रि॒य – वः॑ । इति॑ । 28 (50)

TS 6.5.8.4

–त्याह॑ प्र॒जा वा इन्द्रि॒यं प्र॒जा ए॒वास्मै॑ प्र जन॒यत्यग्ना॑(3)

इत्या॑हा॒ग्निर्वै॑ रेतो॒धाः प॒त्नीव॑ इत्या॑ह मिथु॒नत्वाय॑ स॒जूर्दे॒वेन॑ त्वष्ट्रा
सोमं॑ पि॒बेत्या॑ह त्वष्ट्रा॒ वै प॒शूनां॑ मिथु॒नानां॑ रूप॒कृद्–रूप॑मे॒व प॒शुषु॑
दधा॒ति दे॒वा वै त्वष्ट्रा॑रमजिघा॒सन्त् स प॒त्नीः प्राप॑द्यत॒ तं न प्रति॑
प्राय॑च्छन् तस्मा॒दपि॑– [ ] 29

TS 6.5.8.4 - Padam

आ॒ह । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । वै । इ॒न्द्रि॒यम् । प्र॒जा इति॑ प्र–जाः ।
ए॒व । अ॒स्मै । प्रेति॑ । जन॒यति॑ । अग्ना॑(3) इ । इति॑ । आ॒ह । अ॒ग्निः ।
वै । रेतो॒धा इति॑ रेतः – धाः । प॒त्नीव॑ इति॑ प॒त्नी – वः॑ । इति॑ । आ॒ह ।
मिथु॒नत्वायेति॑ मिथु॒न–त्वाय॑ । स॒जूरिति॑ स – जूः । दे॒वेन॑ । त्वष्ट्रा॑ ।
सोम॑म् । पि॒ब । इति॑ । आ॒ह । त्वष्ट्रा॑ । वै । प॒शूनाम् । मिथु॒नानाम्॑ ।

रूपकृ॑दिति॑ रूप – कृ॒त् । रूप॑म् । ए॒व । प॒शुषु॑ । द॒धा॒ति॑ । दे॒वाः ।
वै । त्व॑ष्टार॒म् । अ॒जि॒घा॒ञ्सन् । सः । प॒त्नीः॑ । प्रेति॑ । अ॒प॒द्यत॑ । तम् ।
न । प्र॒ति॑ । प्रेति॑ । अ॒य॒च्छन् । तस्मा॑त् । अ॒पीति॑ । 29 (50)

TS 6.5.8.5

व॒द्ध्यं॑ प्र॒पन्नं॑ न प्र॒ति प्र॒यच्छन्ति॑ तस्मा॑त् पा॒त्नी॒व॒ते त्व॑ष्ट्रेऽपि॑ गृ॒ह्यते॑
न सा॒दय॑त्यस॒न्नाद्धि॑ प्र॒जाः प्र॒जाय॑न्ते॒ नानु॑ व॒षट् करोति॑ यद॒नुव॑षट्
कुर्या॑द्-रु॒द्रं प्र॒जा अ॒न्वव॑सृ॒जेद्-य॒न्नानु॑व॒षट्कुर्या॑-द॒शान्त॑-म॒ग्नीथ्
सोमं॑ भ॒क्षये॑दुपा॒ञ्च॒न्नु व॑षट् करोति॑ न रु॒द्रं प्र॒जा अ॒न्वव॑सृ॒जति॑
शान्त॑म॒ग्नीथ् सोमं॑ भ॒क्षय॑त्यग्नी-न्नेष्टु॑रु॒प॒स्थ॒मा सी॒द- [ ] 30

TS 6.5.8.5 - Padam

व॒द्ध्यम् । प्र॒पन्न॑मि॒ति प्र – प॒न्नम् । न । प्र॒ति॑ । प्रेति॑ । य॒च्छन्ति॑ ।
तस्मा॑त् । पा॒त्नी॒व॒त इति॑ पा॒त्नी – व॒ते । त्व॑ष्ट्रे । अ॒पीति॑ । गृ॒ह्यते॑ । न ।
सा॒दय॑ति । अ॒स॒न्नात् । हि । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । प्र॒जाय॑न्त इति॑
प्र – जाय॑न्ते । न । अ॒न्विति॑ । व॒षट् । क॒रोति॑ । यत् ।
अ॒नुव॑षट्कुर्या॑दित्यनु – व॒षट्कुर्या॑त् । रु॒द्रम् । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः ।

अ॒न्व॒व॒सृ॒जे॒दित्य॑नु – अ॒व॒सृ॒जेत् । यत् । न ।
 अ॒नु॒व॒षट्कु॑र्या॒दित्य॑नु–व॒षट्कु॑र्यात् । अ॒शा॒न्तम् । अ॒ग्नी॒दि॒त्य॒ग्नि॑–इत् ।
 सोम॑म् । भ॒क्ष॒येत् । उ॒पा॒श्वि॒त्युप॑ – अ॒शु॒ । अ॒न्वि॒ति॑ । व॒षट् ।
 क॒रो॒ति॑ । न । रु॒द्रम् । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः ।
 अ॒न्व॒व॒सृ॒ज॒तीत्य॑नु – अ॒व॒सृ॒ज॒ति॑ । शा॒न्तम् ।
 अ॒ग्नी॒दि॒त्य॒ग्नि॑ – इत् । सोम॑म् । भ॒क्ष॒य॒ति॑ । अ॒ग्नी॒दि॒त्य॒ग्नि॑ – इत् ।
 नेष्टुः॑ । उ॒प॒स्थ॒मि॒त्युप॑ – स्थ॒म् । ए॒ति॑ । सी॒द । 30 (50)

TS 6.5.8.6

नेष्टुः॑ प॒त्नी–मु॒दा॒न॒ये॒त्याहा॑–ग्नी॒दे॒व नेष्ट॑रि॒ रे॒तो द॑धाति॒ नेष्ट॑
 प॒त्न्यामु॑द्–गा॒त्रा सं ख्या॑पयति॒ प्र॒जाप॑ति॒र्वा ए॒ष यदु॑द्गा॒ता प्र॒जानां॑
 प्र॒ज॒न॒नाया॑प उ॒प प्र॑ वर्तयति॒ रे॒त ए॒व तथ्॑ सिञ्च॒त्यूरु॑णो॒प प्र॑
 वर्त॑य॒त्यूरु॑णा॒ हि रे॒तः सि॒च्य॑ते॒ न॒ग्नं कृ॑त्यो–रु॒मुप॑ प्र॒ वर्त॑यति॒ यदा॑
 हि न॒ग्न ऊ॒रुर्भ॑वत्यथ॒ मिथु॑नी ( ) भ॒वतो॑ऽथ॒ रे॒तः सि॒च्य॑तेऽथ॒ प्र॒जाः
 प्र॒ जा॑यन्ते ॥ 31

TS 6.5.8.6 - Padam

नेष्टः॑ । प॒त्नी॑म् । उ॒दान॑येत्युत् – आ॒नय॑ । इति॑ । आ॒ह ।
 अ॒ग्नी॑दित्यग्नि॑-इत् । ए॒व । नेष्ट॑रि । रे॒तः । द॒धा॑ति । नेष्टा॑ । प॒त्न्या॑म् ।
 उ॒द्गा॑त्रेत्युत्-गा॒त्रा । स॒मि॒ति । ख्या॑पयति । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा-प॑तिः ।
 वै । ए॒षः । यत् । उ॒द्गा॑तेत्युत् – गा॒ता । प्र॒जाना॑मिति॑ प्र – जा॒नाम् ।
 प्र॒जन॑नायेति॑ प्र – ज॒नना॑य । अ॒पः । उ॒प । प्रेति॑ । वर्त॑यति । रे॒तः ।
 ए॒व । तत् । सि॒ञ्च॑ति । ऊ॒रुणा॑ । उ॒प । प्रेति॑ । वर्त॑यति । ऊ॒रुणा॑ ।
 हि । रे॒तः । सि॒च्य॑ते । न॒ग्न॒ङ्क॑त्येति॑ न॒ग्नम् – कृ॑त्य । ऊ॒रुम् । उ॒प ।
 प्रेति॑ । वर्त॑यति । य॒दा । हि । न॒ग्नः । ऊ॒रुः । भ॒वति॑ । अथ॑ ।
 मि॒थु॒नी ( ) । भ॒वतः॑ । अथ॑ । रे॒तः । सि॒च्य॑ते । अथ॑ । प्र॒जा इति॑
 प्र – जाः । प्रेति॑ । जा॒यन्ते ॥ 31 (58) (प॒त्नीः॑ सु॒वर्ग – मु॒प॑स्ति॒तर –
 मि॒न्द्रि॒याव॑ इत्य॑ – पि॑ – सी॒द – मि॒थु॒न्य – षौ च॑) (A8)

TS 6.5.9.1

इन्द्रो॑ वृ॒त्रम॑हन् तस्य॑ शी॒र्ष॒क॒पा॒ल-मु॒दौ॑ब्ज॒थ् स द्रो॑ण॒क॒ल॒शो॑ऽभ॒वत्
 तस्मा॑थ् सोमः॑ स॒म॒स्र॒व॒थ् स हा॑रि॒यो॒ज॒नो॑ऽभ॒वत् तं व्य॑चि॒कि॒त्स-

जुह॒वानी॑(३) मा॒ हौषा॑(३)मि॒ति सोऽम॑न्यत॒ यद्धो॑ष्याम्याम॑ हौ॒ष्यामि॑
यन्न॑ हो॒ष्यामि॑ य॒ज्ञवे॑शसं॒ करि॑ष्यामीति॒ तम॑दि॒ध्रय॑त॒ होतु॑
सोऽग्नि॑रब्रवी॒न्न म॑य्याम॑ हौ॒ष्यसी॑ति॒ तं धा॑नाभि॒रश्री॑णात्– [ ] 32

TS 6.5.9.1 - Padam

इन्द्रः॑ । वृ॒त्रम् । अ॒हन् । तस्य॑ । शी॒र्षक॑पालमि॒ति शी॒र्ष-क॑पालम् ।
उदि॑ति । औ॒ब्जत् । सः । द्रो॒णक॑लश इति॑ द्रो॒ण-क॑लशः । अ॒भवत् ।
तस्मा॑त् । सोमः॑ । समि॑ति । अ॒स्रव॑त् । सः । हा॒रि॒यो॒जन॑ इति॑
हा॒रि – यो॒जनः॑ । अ॒भवत् । तम् । वी॑ति । अ॒चि॒कि॒त्स॑त् ।
जुह॒वानी॑(३) । मा । हौषा॑(३)म् । इति॑ । सः । अ॒म॒न्य॒त । यत् ।
हो॒ष्यामि॑ । आ॒मम् । हो॒ष्यामि॑ । यत् । न । हो॒ष्यामि॑ । य॒ज्ञवे॑शसमि॒ति
य॒ज्ञ – वे॒शस॑म् । क॒रि॒ष्यामि॑ । इति॑ । तम् । अ॒दि॒ध्रय॑त । होतु॑म् ।
सः । अ॒ग्निः । अ॒ब्रवी॑त् । न । मयि॑ । आ॒मम् । हो॒ष्य॒सि । इति॑ । तम् ।
धा॒नाभिः॑ । अ॒श्री॑णात् । 32 (50)

TS 6.5.9.2

त॒ञ् शृ॒तं भू॒तम॑जु॒होद्-य॒द्धाना॑भिर्. हा॒रि॒यो॒ज॒नञ् श्री॒णा॒ति शृ॒त॒त्वाय॑
शृ॒तमे॒वैनं॑ भू॒तं जु॑होति ब॒ह्वीभिः॑ श्री॒णा॒त्ये॒ताव॑ती-रे॒वास्या॑-मु॒ष्मिन्
लो॒के का॒म॒दु॒घा भ॒वन्त्य॑थो ख॒ल्वाहु॑रे॒ता वा इन्द्र॑स्य पृ॒श्नयः॑
का॒म॒दु॒घा य॒द्धारि॑यो॒ज॒नीरि॑ति तस्माद्-ब॒ह्वीभिः॑ श्री॒णीया॑दृ॒क्सामे॑ वा
इन्द्र॑स्य ह॒री सोम॑पा॒नौ तयोः॑ परि॒धय॑ आ॒धानं॑ य॒दप्र॑हृत्य परि॒धी-
ज्जु॒हुया॑-द॒न्तरा॑धानाभ्यां- [ ] 33

TS 6.5.9.2 - Padam

तम् । शृ॒तम् । भू॒तम् । अ॒जु॒होत् । यत् । धा॒नाभिः॑ ।
हा॒रि॒यो॒ज॒नमि॑ति हा॒रि - यो॒ज॒नम् । श्री॒णा॒ति । शृ॒त॒त्वाये॑ति
शृ॒त - त्वाय॑ । शृ॒तम् । ए॒व । ए॒नम् । भू॒तम् । जु॑होति । ब॒ह्वीभिः॑ ।
श्री॒णा॒ति । ए॒ताव॑तीः । ए॒व । अ॒स्य । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के । का॒म॒दु॒घा
इति॑ का॒म - दु॒घाः । भ॒वन्ति॑ । अथो॒ इति॑ । ख॒लु । आ॒हुः । ए॒ताः ।
वै । इन्द्र॑स्य । पृ॒श्नयः॑ । का॒म॒दु॒घा इति॑ का॒म - दु॒घाः । यत् ।
हा॒रि॒यो॒ज॒नीरि॑ति हा॒रि - यो॒ज॒नीः । इति॑ । तस्मा॑त् । ब॒ह्वीभिः॑ ।

श्रीणीयात् । ऋ॒ख॒सामे॑ इत्यृक् – सामे॑ । वै । इन्द्र॑स्य । हरी॑ इति ।
 सोम॑पाना॒विति॑ सोम – पानौ॑ । तयोः॑ । परि॑धय इति परि – धयः॑ ।
 आ॒धान॒मित्या॑ – धानम् । यत् । अ॒प्र॒ह॒त्येत्य॑प्र – ह॒त्य ।
 परि॑धीनिति परि – धीन् । जुहु॑यात् ।

अ॒न्तरा॑धानाभ्यामित्यन्तः–आ॒धानाभ्याम् । 33 (50)

TS 6.5.9.3

घा॒सं प्र॑ यच्छेत् प्र॒ह॒त्य परि॑धीञ्जुहोति निरा॑धानाभ्यामेव घा॒सं प्र॑
 यच्छ॑त्युन्नेता जुहोति या॒तयामे॒व ह्येतर्ह्य॑द्ध्वर्युः स्व॒गाकृ॑तो
 यद॑द्ध्वर्युर्जुहुयाद्–यथा॒ विमु॑क्तं पुनर्यु॒नक्ति॑ तादृ॒गेव॑ तच्छीर्ष॒-
 न्नाधि॑निधाय जुहोति शीर्ष॒तो हि॒ स स॒मभव॑द्–वि॒क्रम्य॑ जुहोति
 वि॒क्रम्य॑ हीन्द्रो॑ वृ॒त्रम॑हन्थ् समृ॑द्ध्यै प॒शवो॑ वै हा॒रियो॑जनीर्यथ्
 संभि॑न्द्यादल्पा– [ ] 34

TS 6.5.9.3 - Padam

घा॒सम् । प्रेति॑ । यच्छेत् । प्र॒ह॒त्येति॑ प्र – ह॒त्य । परि॑धीनिति
 परि – धीन् । जुहोति॑ । निरा॑धानाभ्यामिति निः – आ॒धानाभ्याम् ।

ए॒व । घा॒सम् । प्रेति॑ । य॒च्छति॑ । उ॒न्ने॒तेत्यु॑त् – ने॒ता । जु॒होति॑ ।
या॒तया॑मेति॑ या॒त – या॒मा । इ॒व । हि । ए॒तर्हि॑ । अ॒ध्व॒र्युः ।
स्व॒गाकृ॑त् इति॑ स्व॒गा-कृ॑त् । यत् । अ॒ध्व॒र्युः । जु॒हुया॑त् । यथा॑ ॥
विमु॑क्त॒मित् वि – मु॒क्तम् । पुनः॑ । यु॒नक्ति॑ । ता॒दृक् । ए॒व । तत् ।
शी॒र्षन् । अ॒धिनि॑धायेत्य॒धि – नि॒धाय॑ । जु॒होति॑ । शी॒र्षतः॑ । हि ।
सः । स॒मभ॑वदिति॑ सं – अ॒भवत् । वि॒क्रम्ये॑ति वि-क्र॒म्य । जु॒होति॑ ।
वि॒क्रम्ये॑ति वि – क्र॒म्य । हि । इन्द्रः॑ । वृ॒त्रम् । अ॒हन् । स॒मृद्ध्य॑
इति॑ स॒म-ऋ॑द्ध्यै । प॒शवः॑ । वै । हा॒रि॒यो॒जनी॑रिति॑ हा॒रि-यो॒जनीः॑ ।
यत् । सं॒भिन्द्वा॑दिति॑ सं – भि॒न्द्वात् । अ॒ल्पाः ॥ 34 (50)

TS 6.5.9.4

ए॒नं प॒शवो॑ भु॒ञ्जन्त॑ उप॒तिष्ठे॑रन् । यन्न॑ सं॒भिन्द्वा॑द्-ब॒हव॑ ए॒नं
प॒शवो॑ऽभु॒ञ्जन्त॑ उप॒ तिष्ठे॑रन् मन॒सा सं बा॑धत उ॒भयं॑ करोति॑ ब॒हव॑
ए॒वैनं॑ प॒शवो॑ भु॒ञ्जन्त॑ उप॒ तिष्ठन्त॑ उ॒न्ने॒तर्यु॑प॒हव॑मिच्छन्ते॒ य ए॒व
तत्र॑ सोम॒पी॒थस्त॑मे॒वाव रु॑न्धत उ॒त्तर॑वे॒द्यां नि॑वपति॑ प॒शवो॑ वा उ॒त्तर॑वे॒दिः
प॒शवो॑ हा॒रि॒यो॒जनीः॑ प॒शुष्वे॒व प॒शून् प्र॑ति॑ ष्ठापयन्ति॑ ( ) ॥ 35

TS 6.5.9.4 - Padam

ए॒नम् । प॒शवः॑ । भु॒ञ्जन्तः॑ । उपे॒ति । ति॒ष्ठेर॒न् । यत् । न ।
सं॒भि॒न्धादि॑ति सं – भि॒न्धात् । ब॒हवः॑ । ए॒नम् । प॒शवः॑ ।
अ॒भु॒ञ्जन्तः॑ । उपे॒ति । ति॒ष्ठेर॒न् । म॒न॒सा । स॒मि॒ति । बा॒ध॒ते ।
॥
उ॒भय॑म् । क॒रो॒ति । ब॒हवः॑ । ए॒व । ए॒नम् । प॒शवः॑ । भु॒ञ्जन्तः॑ ।
उपे॒ति । ति॒ष्ठन्ते॑ । उ॒न्ने॒तरी॑त्युत् – ने॒तरि॑ । उ॒प॒ह॒व॒मि॒त्यु॒प – ह॒वम् ।
इ॒च्छ॒न्ते॑ । यः । ए॒व । त॒त्र । सो॒म॒पी॒थ इति॑ सोम – पी॒थः । तम् ।
ए॒व । अ॒वे॒ति । रु॒न्ध॒ते । उ॒त्त॒र॒वे॒द्यामि॒त्यु॒त्त॒र – वे॒द्याम् । नी॒ति ।
व॒प॒ति । प॒शवः॑ । वै । उ॒त्त॒र॒वे॒दि॒रि॒त्यु॒त्त॒र – वे॒दिः । प॒शवः॑ ।
हा॒रि॒यो॒ज॒नी॒रि॒ति हा॒रि – यो॒ज॒नीः । प॒शु॒षु । ए॒व । प॒शून् । प्र॒ती॒ति ।
स्था॒प॒य॒न्ति॑ ( ) ॥ 35 (50)

(अ॒श्री॒णा – द॒न्त॒रा॒धा॒ना॒भ्या – म॒ल्पाः॑ – स्था॒प॒य॒न्ति॑) (A9)

TS 6.5.10.1

ग्र॒हान् वा अ॒नु प्र॒जाः प॒शवः॑ प्र जा॒य॒न्त उ॒पा॒ञ्च॒न्त॒र्या – मा॒व॒जा॒व॒यः॑
शु॒क्रा॒म॒न्थि॒नौ पु॒रु॒षा ऋ॒तु॒ग्र॒हा – ने॒क॒श॒फा आ॒दि॒त्य॒ग्र॒हं गा॒व

आदित्यग्र॑हो भूयि॑ष्ठाभिर्. ऋग्भिर्गृ॑ह्यते तस्मा॒द्-गावः॑ पशू॒नां भूयि॑ष्ठा
यत् त्रि॑रुपा॒ञ् शु॒ हस्ते॑न विगृ॒ह्णाति॑ तस्मा॒द् द्वौ त्री॑नजा
जनय॑त्यथावयो भूय॑सीः पिता वा ए॒ष यदा॑ग्रयणः पु॒त्रः कल॑शो
यदा॑ग्रयण उप॒दस्ये॑त् कल॑शाद्-गृ॒ह्णीयाद्-यथा॑ पिता- [ ] 36

TS 6.5.10.1 - Padam

ग्रहा॑न् । वै । अन्वि॑ति । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प॒शवः॑ । प्रेति॑ ।
जाय॑न्ते । उपा॒ञ्श्चन्त॑र्यामावित्युपा॒ञ्शु - अन्त॑र्यामौ । अजा॑वय
इत्य॑जा - अव॑यः । शु॒क्रामन्थि॑नाविति शु॒क्रा - मन्थि॑नौ । पुरु॑षाः ।
ऋतु॑ग्रहानित्य॑तु - ग्रहा॑न् । एक॑शफा इत्ये॒क - श॒फाः ।
आदित्य॑ग्रहमित्यादित्य - ग्रह॑म् । गावः॑ । आदित्य॑ग्रह
इत्या॑दित्य - ग्रहः॑ । भूयि॑ष्ठाभिः । ऋग्भि॑रित्यृक्-भिः । गृ॒ह्यते॑ ।
तस्मा॑त् । गावः॑ । प॒शूनाम् । भूयि॑ष्ठाः । यत् । त्रिः ।
उपा॒ञ्शुमित्यु॑प - अ॒ञ्शुम् । हस्ते॑न । विगृ॒ह्णातीति॑ वि - गृ॒ह्णाति॑ ।
तस्मा॑त् । द्वौ । त्रीन् । अजा॑ । जन॑यति । अथ । अव॑यः । भूय॑सीः ।
पिता॑ । वै । ए॒षः । यत् । आ॒ग्रयणः॑ । पु॒त्रः । कल॑शः । यत् ।

आग्रयणः । उपदस्येदित्युप – दस्येत् । कलशात् । गृहीयात् ।

यथा । पिता । 36 (50)

TS 6.5.10.2

पुत्रं क्षित उपधावति तादृगेव तद्यत् कलश उपदस्ये–दाग्रयणाद्–
गृहीयाद्–यथा पुत्रः पितरं क्षित उपधावति तादृगेव तदात्मा वा
एष यज्ञस्य यदाग्रयणो यद्ग्रहो वा कलशो वोपदस्ये–दाग्रयणाद्–
गृहीयादात्मन एवाधि यज्ञं निष्करोत्यविज्ञातो वा एष गृह्यते
यदाग्रयणः स्थाल्या गृह्णाति वायव्येन जुहोति तस्माद्– [ ] 37

TS 6.5.10.2 - Padam

पुत्रम् । क्षितः । उपधावतीत्युप–धावति । तादृक् । एव । तत् । यत् ।
कलशः । उपदस्येदित्युप–दस्येत् । आग्रयणात् । गृहीयात् । यथा ।
पुत्रः । पितरम् । क्षितः । उपधावतीत्युप – धावति । तादृक् । एव ।
तत् । आत्मा । वै । एषः । यज्ञस्य । यत् । आग्रयणः । यत् । ग्रहः ।
वा । कलशः । वा । उपदस्येदित्युप – दस्येत् । आग्रयणात् ।
गृहीयात् । आत्मनः । एव । अधीति । यज्ञम् । निरिति । करोति ।

अवि॒ज्ञा॒त इत्य॑वि – ज्ञा॒तः । वै । ए॒षः । गृ॒ह्य॒ते । यत् । आ॒ग्र॒य॒णः ।
स्था॒ल्या । गृ॒ह्णा॑ति । वा॒य॒व्ये॑न । जु॒हो॒ति ॥ तस्मा॑त् । 37 (50)

TS 6.5.10.3

ग॒र्भे॒णा वि॒ज्ञा॒तेन॑ ब्र॒ह्म॒हा ऽव॑भृ॒थम॑व॒ यन्ति॑ प॒रा स्था॒लीर॑स्यन्त्युद्–
वा॒य॒व्यानि॑ हर॒न्ति तस्मा॑त् स्त्रि॒यं जा॒तां प॒राऽस्य॑न्त्युत् पु॒माँ॑ सँ
हर॒न्ति यत् पु॒रोरु॑चमा॒ह यथा॑ वस्य॒स आ॒हर॑ति तादृ॒गेव॑ तद्–यद्–ग्र॒हं
गृ॒ह्णा॑ति यथा॑ वस्य॒स आ॒हृत्य॑ प्रा॒ऽऽ*ह॑ तादृ॒गेव॑ तद्–यत् सा॒दय॑ति यथा॑
वस्य॒स उप॑नि॒धाया॑–प॒क्राम॑ति तादृ॒गेव॑ तद् य ( ) द्वै य॒ज्ञस्य॑ सा॒म्ना
य॒जुषा॑ क्रि॒यते॑ शि॒थिलं॑ तद्–यद् दृ॒चा तद् दृ॒ढं पु॒रस्ता॑दुप॒यामा॑ य॒जुषा॑
गृ॒ह्यन्त॑ उप॒रिष्ठा॑–दुप॒यामा॑ ऋ॒चा य॒ज्ञस्य॑ धृ॒त्यै ॥ 38

TS 6.5.10.3 - Padam

ग॒र्भे॒ण । अवि॒ज्ञा॒तेने॑त्य॒वि – ज्ञा॒तेन॑ । ब्र॒ह्म॒हेति॑ ब्र॒ह्म – हा ।
अ॒व॒भृ॒थमि॑त्य॒व – भृ॒थम् । अ॒वेति॑ । य॒न्ति । प॒रेति॑ । स्था॒लीः ।
अ॒स्य॑न्ति । उ॒दिति॑ । वा॒य॒व्यानि॑ । ह॒रन्ति॑ । तस्मा॑त् । स्त्रि॒यम् ।
जा॒ताम् । प॒रेति॑ । अ॒स्य॑न्ति । उ॒दिति॑ । पु॒माँ॑सम् । ह॒रन्ति॑ । यत् ।

पुरो॒रुच॒मिति॑ पुरः – रुच॑म् । आ॒ह । यथा॑ । वस्य॑से ।
 आ॒हर॒तीत्या॑–हरति॑ । ता॒दृक् । ए॒व । तत् । यत् । ग्र॒हम् । गृ॒ह्णाति॑ ।
 यथा॑ । वस्य॑से । आ॒हृत्ये॒त्या – ह॒त्य । प्रेति॑ । आ॒ह । ता॒दृक् । ए॒व ।
 तत् । यत् । सा॒दय॑ति । यथा॑ । वस्य॑से । उ॒पनि॒धायेत्यु॑प – नि॒धाय॑ ।
 अ॒पक्रा॑मतीत्यप – क्रा॑मति । ता॒दृक् । ए॒व । तत् । यत् ( ) । वै ।
 य॒ज्ञस्य॑ । सा॒म्ना । य॒जुषा॑ । क्रि॒यते॑ । शि॒थिल॑म् । तत् । यत् ।
 ऋ॒चा । तत् । दृ॒ढम् । पु॒रस्ता॑दुपयामा इति पु॒रस्ता॑त् – उ॒पया॑माः ।
 य॒जुषा॑ । गृ॒ह्यन्ते॑ । उ॒परि॑ष्ठादुपयामा इत्यु॒परि॑ष्ठात् – उ॒पया॑माः ।
 ऋ॒चा । य॒ज्ञस्य॑ । धृ॒त्यै ॥ 38 (68)

(यथा॑ पि॒ता – तस्मा॑ – द॒पक्रा॑मति ता॒दृगे॒व तद् य – द॒ष्टा द॑श च)
 (A10)

TS 6.5.11.1

प्रा॒न्यानि॑ पा॒त्राणि॑ यु॒ज्यन्ते॑ ना॒न्यानि॑ या॒नि प॒राची॑नानि प्र॒युज्य॑न्तेऽमु॒मेव॑
 तैर्लो॒कम॑भि ज॒यति॑ प॒राडि॒व ह्य॑सौ लो॒को या॒नि पुनः॑ प्र॒युज्य॑न्त
 इ॒ममे॒व तैर्लो॒कम॑भि ज॒यति॑ पुनः॑ पुनरि॒व ह्य॑यं लो॒कः प्रा॒न्यानि॑

पात्राणि युज्यन्ते नान्यानि यानि पराचीनानि प्रयुज्यन्ते तान्यन्वोषधयः
परा भवन्ति यानि पुनः– [ ] 39

TS 6.5.11.1 - Padam

प्रेति । अन्यानि । पात्राणि । युज्यन्ते । न । अन्यानि । यानि ।
पराचीनानि । प्रयुज्यन्त इति प्र – युज्यन्ते । अमुम् । एव । तैः ।
लोकम् । अभीति । जयति । पराङ् । इव । हि । असौ । लोकः ।
यानि । पुनः । प्रयुज्यन्त इति प्र – युज्यन्ते । इमम् । एव ।
तैः । लोकम् । अभीति । जयति । पुनःपुनरिति पुनः – पुनः ।
इव । हि । अयम् । लोकः । प्रेति । अन्यानि । पात्राणि ।
युज्यन्ते । न । अन्यानि । यानि । पराचीनानि । प्रयुज्यन्त इति
प्र – युज्यन्ते । तानि । अन्विति । ओषधयः । परेति ।
भवन्ति । यानि । पुनः । 39 (50)

TS 6.5.11.2

प्रयुज्यन्ते तान्यन्वोषधयः पुनरा भवन्ति प्रान्यानि पात्राणि युज्यन्ते
नान्यानि यानि पराचीनानि प्रयुज्यन्ते तान्यन्वारण्याः पशवोऽरण्यमप

यन्ति॑ या॒नि पुनः॑ प्र॒युज्यन्ते॑ ता॒न्यनु॑ ग्रा॒म्याः प॒शवो॑ ग्रा॒ममु॑पाव॒यन्ति॑
यो वै॑ ग्रा॒हाणां॑ नि॒दानं॑ वे॒द नि॒दान॑वान् भव॒त्याज्य॑मित्यु॒क्थं तद्वै॑
ग्रा॒हाणां॑ नि॒दानं॑ यदु॒पाञ्शु॑ श॒स्सति॑ त- [ ] 40

TS 6.5.11.2 - Padam

प्र॒युज्यन्ते॑ इति॑ प्र - यु॒ज्यन्ते॑ । ता॒नि । अ॒न्विति॑ । ओष॑धयः । पुनः॑ ।
एति॑ । भव॒न्ति । प्रेति॑ । अ॒न्यानि॑ । पा॒त्राणि॑ । यु॒ज्यन्ते॑ । न ।
अ॒न्यानि॑ । या॒नि । प॒राची॑नानि । प्र॒युज्यन्ते॑ इति॑ प्र-यु॒ज्यन्ते॑ । ता॒नि ।
अ॒न्विति॑ । आ॒रण्याः॑ । प॒शवः॑ । अ॒रण्यम् । अ॒पेति॑ । यन्ति॑ । या॒नि ।
पुनः॑ । प्र॒युज्यन्ते॑ इति॑ प्र - यु॒ज्यन्ते॑ । ता॒नि । अ॒न्विति॑ । ग्रा॒म्याः ।
प॒शवः॑ । ग्रा॒मम् । उ॒पाव॑यन्तीत्युप-अ॒वय॑न्ति । यः । वै । ग्रा॒हाणाम् ।
नि॒दान॑मिति॑ नि - दानम् । वे॒द । नि॒दान॑वा॒निति॑ नि॒दान - वा॒न् ।
भव॒ति । आ॒ज्यम् । इति॑ । उ॒क्थम् । तत् । वै । ग्रा॒हाणाम् ।
नि॒दान॑मिति॑ नि - दानम् । यत् । उ॒पाञ्श्वि॑त्युप - अ॒ञ्शु ।
श॒स्सति॑ । तत् । 40 (50)

TS 6.5.11.3

–दु॒पा॒ञ्च॒न्तर्या॒मयो॒–र्यदु॒च्चै॒–स्तदि॒तरेषां॑ ग्र॒हाणा॑मे॒तद्वै॑ ग्र॒हाणां॑
नि॒दानं॑ य॒ एवं॑ वे॒द नि॒दान॑वान् भव॒ति यो॒ वै ग्र॒हाणां॑ मि॒थुनं॑ वे॒द
प्र प्र॒जया॑ प॒शुभि॑र्मि॒थुनै॑र्जा॒यते॑ स्था॒लीभि॑र॒न्ये ग्र॒हा गृ॒ह्यन्ते॑ वा॒यव्यै॑र॒न्य
ए॒तद्वै॑ ग्र॒हाणां॑ मि॒थुनं॑ य॒ एवं॑ वे॒द प्र प्र॒जया॑ प॒शुभि॑र्मि॒थुनै॑र्जा॒यत॑
इन्द्र॒स्त्वष्टुः॑ सोम॑मभी॒षहा॑ऽपि॒बथ् स वि॒ष्वङ्– [ ] 41

TS 6.5.11.3 - Padam

उपा॒ञ्च॒न्तर्या॒मयो॒रित्यु॑पा॒ञ्शु – अ॒न्तर्या॒मयोः॑ । यत् । उ॒च्चैः । तत् ।
इ॒तरेषा॑म् । ग्र॒हाणा॑म् । ए॒तत् । वै । ग्र॒हाणा॑म् । नि॒दान॑मि॒ति
नि – दान॑म् । यः । ए॒वम् । वे॒द । नि॒दान॑वा॒निति॑ नि॒दान – वान् ।
भव॒ति । यः । वै । ग्र॒हाणा॑म् । मि॒थुन॑म् । वे॒द । प्रेति॑ । प्र॒जयेति॑
प्र – जया॑ । प॒शुभि॑रिति॑ प॒शु – भिः । मि॒थुनैः॑ । जा॒यते॑ ।
स्था॒लीभिः॑ । अ॒न्ये । ग्र॒हाः । गृ॒ह्यन्ते॑ । वा॒यव्यैः॑ । अ॒न्ये । ए॒तत् ।
वै । ग्र॒हाणा॑म् । मि॒थुन॑म् । यः । ए॒वम् । वे॒द । प्रेति॑ । प्र॒जयेति॑
प्र – जया॑ । प॒शुभि॑रिति॑ प॒शु – भिः । मि॒थुनैः॑ । जा॒यते॑ । इन्द्रः॑ ।

त्वष्टुः । सोमम् । अभीषहेत्यभि – सहा । अपिबत् । सः ।

विष्वङ् । 41 (50)

TS 6.5.11.4

व्या॑र्च्छ॒त् स आ॒त्मन्ना॒रम॑णं नावि॒न्दत् स ए॒तान॑नुस॒वनं
पुरो॑डाशा॒नप॑श्यत् तान् निर॒वप॑त् तैर्वै स आ॒त्मन्ना॒रम॑ण-मकुरु॒त
तस्मा॑दनुस॒वनं पुरो॑डाशा निरु॒प्यन्ते तस्मा॑दनुस॒वनं पुरो॑डाशा॒नां
प्राश्नी॑यादा॒त्म-न्नेवाऽऽ*र॑मणं कुरु॒ते नैन॑ꣳ सोमोऽति॑ पव॒ते
ब्रह्म॑वादि॒नो वद॑न्ति नर्चा न यजु॑षा पङ्क्ति॑राप्य॒तेऽथ किं ( ) य॑ज्ञस्य
पाङ्क्त॑त्वमि॒ति धा॒नाः करं॑भः परि॒वापः पुरो॑डाशः पय॒स्या तेन॑
पङ्क्ति॑राप्य॒ते तद्-य॑ज्ञस्य पाङ्क्त॑त्वं ॥ 42

TS 6.5.11.4 - Padam

वी॒ति । आ॒र्च्छ॒त् । सः । आ॒त्मन् । आ॒रम॑णमि॒त्या – र॑मणम् । न ।
अ॒वि॒न्द॒त् । सः । ए॒तान् । अ॒नुस॒वनमि॒त्यनु॑-स॒वनम् । पुरो॑डाशा॒न् ।
अ॒प॒श्य॒त् । तान् । निरि॑ति । अ॒वप॑त् । तैः । वै । सः । आ॒त्मन् ।
आ॒रम॑णमि॒त्या – र॑मणम् । अ॒कुरु॑त् । तस्मा॑त् ।

अनु॒स॒वन॒मि॒त्यनु॑ – स॒वनम् । पु॒रो॒डा॒शाः॑ । नि॒रि॒ति॑ । उ॒प्यन्ते॑ ।
तस्मा॑त् । अनु॒स॒वन॒मि॒त्यनु॑ – स॒वनम् । पु॒रो॒डा॒शाना॑म् । प्रेति॑ ।
अ॒श्नी॒यात् । आ॒त्मन् । ए॒व । आ॒र॒म॒ण॒मि॒त्या॑ – र॒म॒णम् । कु॒रु॒ते ।
न । ए॒नम् । सोमः॑ । अ॒ती॒ति॑ । प॒व॒ते ।

ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न इति॑ ब्र॒ह्म – वा॒दि॒नः॑ । व॒द॒न्ति॑ । न । ऋ॒चा । न ।
य॒जु॒षा । प॒ङ्क्तिः॑ । आ॒प्य॒ते॑ । अथ॑ । किम् ( ) । य॒ज्ञ॒स्य॑ ।

पा॒ङ्क॒त्व॒मि॒ति पा॒ङ्क – त्वम् । इति॑ । धा॒नाः॑ । क॒र॒म्भः॑ ।
प॒रि॒वा॒प इति॑ प॒रि – वा॒पः॑ । पु॒रो॒डा॒शः॑ । प॒य॒स्या॑ । तेन॑ । प॒ङ्क्तिः॑ ।
आ॒प्य॒ते॑ । तत् । य॒ज्ञ॒स्य॑ । पा॒ङ्क॒त्व॒मि॒ति पा॒ङ्क – त्वम् ॥ 42 (64)

(भव॑न्ति या॒नि पु॒नः – श॒स्स॑ति॒ त – द्वि॒ष्वङ् – किं॑ – चतु॑र्द॒श च॑)
(A11)

पद पाठे (वाक्य सहित)–षष्ठकाण्डे–पञ्चमः प्रश्नः

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(इन्द्रो वृत्राय – ऽऽयुर्वे – यज्ञेन – सुवर्गा – येन्द्रो मरुद्धि –
रदिति – रन्तर्यामपात्रेण – प्राण उपांशु पात्रे – णेन्द्रो वृत्रमहन्
तस्य – ग्रहान् – प्रान्या – न्येकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(इन्द्रो वृत्राय – पुनर्. ऋतुनाऽऽह – मिथुनं पशवो –
नेष्टः पत्नी – मुपांश्वन्तर्यामयो – द्विचत्वारिंशत्)

First and Last Padam of Fifth Prasnam of 6th Kandam

(इन्द्रो वृत्राय – पाङ्कत्वं)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे षष्ठकाण्डे पञ्चमः

प्रश्नः समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित)–षष्ठकाण्डे–पञ्चमः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandan 6, Prasanam 5 (TS 6.5)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	5	233
Anuvakam 2	3	139
Anuvakam 3	4	184
Anuvakam 4	2	80
Anuvakam 5	3	178
Anuvakam 6	5	277
Anuvakam 7	3	169
Anuvakam 8	6	308
Anuvakam 9	4	200
Anuvakam 10	3	168
Anuvakam 11	4	214
Total →	42	2150

1. Please refer to the book “TS Kandan 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in